

SOKOLSKI GLASNIK

ORGAN JUGOSLOVENSKOG SOKOLSKOG SAVEZA

Izlazi svakog 1. i 15. u mesecu. - Godišnja pretplata 50 Din. - Uredništvo i uprava u Ljubljani, Narodni dom. - Telefon ured. 2543. - Račun pošt. št. 10.932. - Oglasi po tarifi.

God. X.

Ljubljana, 1. februara 1928.

Broj 3.

Ljubljana, 1. februara 1928.

Poslednji naš sokolski blagdan 1. decembra prošle godine imao je izvršiti zadaću, da naročitu pozornost svrati vaspitanju i napretku sokolske omladine, t. j. dece i naraštaja. Ako pogledamo poslednju našu statistiku, koju objavljuje naš kalendar za letošnju godinu na strani 103., vidimo, da imademo još pet župa, u kojima broj ženskog naraštaja na čitavom području dotičnih župa još nije postigao ni jedne stotine, da imademo jednu župu, gde broj muške dece još nije došao do jedne stotine, i da imademo četiri župe, koje se još nisu popele do jedne stotine ženske dece. Ti brojevi tako su niski, da bi dostajali jedva za jedno jače društvo, nikako pak ne odgovaraju broju župskih društava, a ni župskom teritorijalnom opsegu.

Starešinstvo JSS je pravilno uradilo, da je izdalo za sokolsku omladinu naročitu knjižicu »Put u sokolski život«, roditeljima pak su bili namenjeni naročiti letaci. Ta tiskana reč je danas raširena u hiljadama primeraka po čitavoj našoj državi. Prelazi — tako se nadamo — iz ruke u ruku, a mnogo korisnije bi bilo, da prede iz srca u srce, ali ne kao gubeći se zvuk prigodnog vikara i hladnog moralista, već kao opominjući i probudujući glas naše ljubavi — glas koji neka padne u svaku dušu i tamo živ i vatren ostane!

Vode naše dece i našega naraštaja imaju sada dovoljno prilike, a imaju i dužnost, da se uvere, kakve uspehe obećaje podvostručena naša briga za vaspitanje sokolske omladine. Dvoje je moguće: ili je bila provedena samo formalna strana te zamisli ili pak se na tom temelju provodi sistematska vaspitno-propagandistička akcija u čitavom Savezu. I to poslednje je, što hoćemo i moramo imati, i to ne upravo toliko samo zbog toga, da se brojčano digne sokolsku omladinu, već mnogo više zato, da se ta, koliko je imamo, trajno naveže k našoj organizaciji vezama moralnog i telesnog zdravlja. Da se našim delom i živim primerom dobro vaspitane sokolske omladine zazaj, zaustavi i predusretne moralno i telesno propadanje omladine uopšte, koja danas, nažalost, po skliskim stazama rdavih običaja, razbluda, osećajnog uživanja i bezumnog lutanja, sa zabave na zabavu pada niže i niže u dubine krležanja, bolesti, propasti!

Besmisleni, slepom ljubavlju udareni ili pak degenerisani roditelji vuku svoju decu, koje se tako reći drži još materino mleko, po plesnim zabavama i bučnim, pijanim veselicama, gde se neženirano razgaljuje sva golotinja požudnih strasti, spolnih ekscesa i zatrovanih uživanja, da se tamo mladi životi ispostavljaju okuženju, da se ubija lepota mladih duša, da se uguše svi ideali, pre nego što su im još porasla krila. Koja neka bi ih dizala k posnom poletu u sunčane visine evatue i radosti pune mladosti! Takve omladine ne veseli nikakav ozbiljan posao, a i nije za nikakav ozbiljan rad ni kod kuće ni u školi. Vrtoglava, izmogućena, izeta su deca već izvela, kad još živeći nisu ni počela. Strašna je njezina fizička iscrpanost, a još strašnija je praznina srca i duše — trula, od praznine i bezdušnosti zevajuća posuda, koja će se svaki čas usuti! Takvi mladići i takve devojčice — to su već stari i starike bez bleška u očima, bez zdrave krvi u žilama, bez ideala u duši — sramota i rana našega vremena i našega naroda! Ne čudimo se da je takav bolehljivac već svega sit, da stoji na pragu života bez ideja i bez cilja, hroma i tupa kreatura, koja traži i nađe svoj žalostan konac — u samoubistvu!

Naša deca ni muhe ne ubija, a — evo, takvo propalo i živelo dete ubija — sebe!

Naša deca i naš naraštaj — da, to je drugo, veselo poglavlje! U tom uskom broju sokolske omladine je udružena mlada energija kipuće zdravlja, čistoće i urednosti, dela i volje! Svoj narod pomladujemo u sokolskoj omladini, preko nje ga načinimo sposobnog za svaki pošten, ozbiljan, misaon i smotan rad, s njom ga osposobimo za svaki fizički i duševni napor, njoj lahko poverimo i u njene ruke lahko izručimo njegovu sudbinu! Ako smo ponosni na svoju sokolsku omladinu, ponosni smo na to, što imamo najboljeg i najboljeg u Sokolstvu: taostvo u sokolskoj omladini utelovljuje stvarajuće sile, koja je zdrava i trajna osnova budućnosti naše domovine!

Te čiste duše, ta radosna srca, te čelične mišice, ta zdrava rast, ta živahna pesma, to rodoljubno mišljenje,

Manjinsko pitanje.

Raspravljajući o tom važnom nacionalnom pitanju smatram za potrebno, jer siže živo u naše čustvo, nje i u opšti naš narodni život, kojemu je na kraju krajeva posvećeno svo sokolsko delovanje. Zato je treba i ovde jasno, da možemo pravilno usmeriti naša nastojanja kod rešavanja toga pitanja.

Sećam se vatrene reči brata M. na skupštini u Đakovu, gde je dokazivao potrebu manjinskog dela te nam prikazao češki uzor. Nedavno se je vratio iz Praga odličan naš sokolski radnik, koji je čuo interesantne referate o manjinskom radu te je nama o tome pričao na sednici starešinstva. Kad sam se vraćao posle te sednice kući, odlučio sam dati u Sokolskom Glasniku raspravu o našem manjinskom pitanju, pravo da kažem zato, jer me je br. Riko malo gurnuo, da nešto napišem.

Udobno sam legao u vozu po noći na putu prema Celju i razmišljao sam o nužnom tom pitanju, koje je kod nas suviše malo razjašnjeno i obrađeno. Okretao sam na sve strane preporučeni češki uzorak. Ali skoro sam pao s klupe, kad mi je svanulo, da smo kod suviše oduševljenog oponašanja dali dapače našem odseku, kojega sam predsednik, krivu oznaku. Ne smij mi se, br. Riko! Po Tvojoj krivdi sam predsednik »manjinskog odseka«, koji pak bez Tvoje krivde — nema narodnih manjina!

Skinuo bi odmah samoga sebe sa predsedničkog mesta, ako se nebi predamnom otvorao neizmerno kompliciran i težak narodnosni problem.

Češke narodnosne prilike su teške, ali mislim, da su naše komplikiranije i moguće još teže. U Čehoslovačkoj republici živi kompaktno naseljenih u severnom delu na granici protiv Nemačke oko 3 milijuna gospodarskih i nacionalno skrajno svesnih Nemaca. U tom području je češko stanovništvo u manjini. Uzdržavanje toga stanovništva, da ne padne u asimilaciju s tamošnjom nemačkom narodnom celinom, nije baš tako lahka zadaća. Povrh toga u severnoj Češkoj narodnosna (etnografska) granica nije u skladu sa državnom granicom, već je potisnuta u prilično širokom pojasu protiv jugu. Znati pak je treba, da si stoje nasuprot na toj etnografskoj granici dva jednako žilava protivnika. Koji god bi između njih samo malo pokušao, već bi protivnik pomaknuo narodnosnu granicu na njegovu štetu. Ovdje vrši čehoslovačko Sokolstvo nasdave važnu zadaću time, da daje svoj domovini bezbroj krepkih i svesnih patriota, Sokola, koji nisu to samo kod javnih nastupa, već su uvek Sokoli u životu — u toj večnoj borbi za opstanak. Dogod će imati Čehoslovačka republika tako uzorno Sokolstvo, je sigurno, da se narodnosna granica neće ni za vlas pomaknuti na štetu braće Čehoslovaka. To su šančevi iz granita, koji su izdržali kolosalan pritisak ogromne nemačke sile u teškim vremenima češkog podjarmljenja te će sada, u doba narodne slobode sigurno toliko lakše prkositi.

Detaljan rad čehoslovačkih Sokola za češke manjine koje žive u nemačkom području, je divljenja vredan, slično je uređenom delu mrava. Zato je i to njihovo delo, koje sastoji u moralnoj i materijalnoj potpori — okruženju lepim uspesima, naročito još jer uživa čehoslovačko Sokolstvo potporu širokih slojeva svojega naroda i pozvanih faktora.

Ali velika je razlika između naših i čeških prilika. Teže su naše prilike. Naše narodnosne granice su u Koruškoj, u Primorju i u Baranji duboko izvan naših državne granice. Naši su narodnjaci van granice su naša velika rana i briga. Izručeni su strahovitom pritisku. Brutalnim sredstvima rađe na potaljančenju i germanizaciji našeg stanovništva. Naša narodnosna granica tamo vani se steže svakim danom. Gde će se zaustaviti taj proces? Tek

ta ponosna svest da pripadamo slovenskom Sokolstvu — sve to je naše ogromno bogatstvo, je čast i veselje našeg vremena i našeg naroda!

Lepa i bogata je naša zemlja, a lepša i bogatija je, kada je gledamo posutu belim i crvenim cvetovima, koji se rasiplju po njenim poljima i gorama iz naših vežbaonica. Zdrav, mlad, najlepše nade probudujući život se razleva po našoj zemlji iz sokolske omladine. Tu omladinu neprestano oduševljavati i vežbati — budi naša

na našoj državnoj granici? Što da sve učinimo proti tome? Stvari za ljubav nije dobro raspravljati o tom pitanju u javnosti iz razumljivih razloga. Ipak treba uvek i uvek naglašavati, da nudimo našoj zarobljenoj braći najbolju pomoć ustrajnim radom u sokolskim vežbaonicama. Uzganjanjem telesno krepkih i narodno svesnih, dobrih državljana i patriota dadećmo svojoj domovini u svakom trenutku potrebe — najbolje vojnike. I učinimo time dakako više nego jevtinim frazama ili razbijanjem prozora i vikanjem po ulicama ili dapače ubijanjem vlastitih ljudi.

A unutar naših državnih granica? Mi nemamo u vlastitoj državi nigde narodnih manjina, svuda smo Srbi, Hrvati i Slovenci u većini. Samo neznatne tuđe narodne otoke tvore Srbi u Vojvodini i Kočevljani u Sloveniji. Posvuda inače u državi tvori naše stanovništvo kompaktnu narodnu celinu i većinu. Izgleda skoro, da je sve u najlepšem redu i budi »Mir ljudima na zemlji, koji su dobre volje«. Nažalost, da tome nije tako. Potrebna je naša najveća opreznost — spram iredente.

Naš tobožnji manjinski odsek je posvećivao dosele malenkosnu pažnju i to još samo pograničkim krajevima u Sloveniji, gde još sada ostaci nekada gospodujućih Nemaca gdegdje lokalno koč naš narodni napredak radi njihove veće gospodarske snage. Potpuno smo prezrili Primorje, Dalmaciju, Južnu Srbiju i Vojvodinu. Talijani ni ne prikrivaju svoje aspiracije na Dalmaciju. Da izdašno podupiru materijalno i moralno svoj po Dalmaciji raspršen elemenat, cvrkuću već i vrapci po krovovima. Isti taj naš neprijatelj nastoji stvoriti u Južnoj Srbiji iredentu. Pa pogledajmo još u Vojvodinu, gde su još u pojedinim mestima raspršeni nekada tamo gospodujući Mađari, kao u Sloveniji ostaci Nemaca.

Vanjske političke prilike nam daleko nalazu opreznost pred iredentom, i to vidimo, da je u tom trenutku u Dalmaciji i uopšte na jugu i istoku države to pitanje aktualnije od onoga u Slovenačkoj. Držim pak, da treba smatrati svakog jugoslovenskog državljanu nemačke, talijanske ili mađarske narodnosti a priori za iredenta. Kad se tako reči samo usput dotičemo bitnosti manjinskog pitanja kod nas — t. j. iredente, vidimo kako je bio manjkav i jednostran sav naš dosadnji »manjinski« rad, kad smo mislili samo na Slovenačku, međutim pak za nemarujemo na drugim mestima naše države jednake, ako ne i aktualnije probleme.

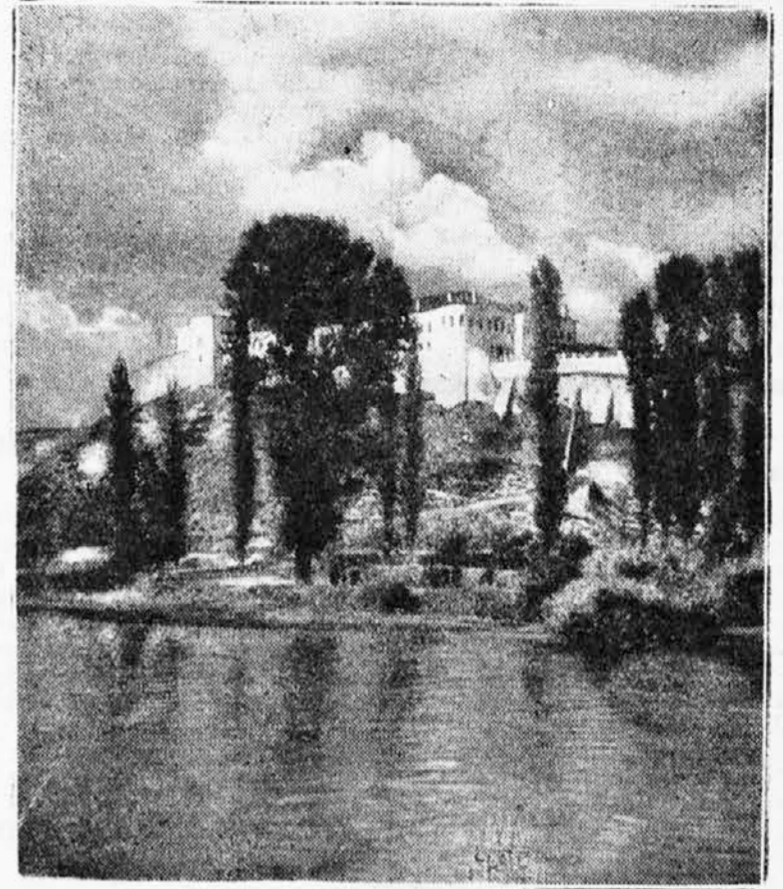
Zemljišni posjed je sigurno jedan od najtežih aduta u rukama iredente. I pozvani faktori u našoj državi to uvidaju. Ali kakav vihor ogorčenja je nastao, kad je prodrla u javnost vest, da se namerava izdati zakon, po kojem neće moći ni inozemac, ni jugoslovenski državljanin prodati ili zameniti svoj zemljišni posjed bez prethodnog odobrenja ministarstva vojnog i unutarnjih dela, ako nije posjed udaljen više od 50 km zračne crte od granice ili mora. Ne bi li bio takav zakon najradikalnije profilaktičko sredstvo za odbranu iredente? A nebi li mi bolje učinili, da ne protestiramo protiv zakona, već se pobrinuli za brzo, tačno i nepristrano poslovanje pozvanih oblasti u predmetnim stvarima.

A Nettunske konvencije na koje tako sili Italija? Značile bi tako reći patent za leglo talijanske iredente u Dalmaciji. Prema svim tim pitanjima, koja diraju u naše narodno meso, moramo zauzeti stanovište s našeg sokolskog vidika!

Tek što smo dirnuli samo u neke tačke, već se pred nama otvara neizmerno mnogo nerešenih pitanja. Dao sam tu raspravu s namerom, da zainteresiram sokolsku našu javnost za ta pitanja, naročito pak naše župe, koje neka na svojim odborim sednicama i skupštinama raspravljaju o toj temi,

poglavitna zadaća i dužnost: oduševljavati je, da će biti sama oduševljeni propagator za našu veliku sokolsku stvar; vežbati je, da će junački stajati na straži i baciti se pobeđonosno u boj, kako će to odrediti zapovest domovine!

I sada znamo, da je samo jedno moguće i neophodno potrebno: ne formalna strana, već sistematska vaspitno-propagandistička akcija u čitavom Savezu. Zatim će i statistika govoriti lepše i povoljnije!

Dušanov grad u Skoplju.

Na jug, na jug...

Na jug, na jug u carski drevni grad, gde slobodom ovenčana slava slavoluke Slavenstva diže sad; gde rudi zora nova i krvava.

Sokolske čete spremne čekaju, da prekorače uzvišeni prag, sataru aveti, što vrebaju i unište nesloge svaki trag.

Na jug, na jug da vidimo Skoplje, gde se vera u naciju stvara; ne stenje više čemerno roblje nestalo je krvnika i grobara.

Sokolske čete u počasnom stavu, očekuju mrtvih vekova glas, da pregaže Dunav i Savu ljubavlju iskupe zavetni čas.

Na jug, na jug u Dušanov dvor, gde mlado Jugoslovenstvo zori; mrtvi i živi stupite u zbor, gde žrtvenička lomača gori.

Nepregledne čete svrstane u red, u svečanom sokolskom kroju, hrle na zavetni Kosovski slet u neslućenom i silnom broju.

Na jug, na jug, gde se Vardar peni talasa, propinje i hući održimo opelo bratskoj areni; nek se stopi Vardar i Isker što hući.

Sokolske čete u bojnemu hodu, poruku nose gorda Jadrana, jedinstvenom i vaskrslom rodu; u Skoplju moć je Neroda svladana!

Ante Cvitković.

Iz Francuske.

Gospodin Cazalet predsednik međunarodnog gimnastičkog saveza i počastni konzul čehoslovačke republike u Bordeauxu je opasno obolio. Po poslednjim vestima u »Le Gymnaste« je sada već izvan opasnosti i na putu oporavka.

Sportovi i telovežba.

Sportovi su zdrava i korisna razodna; ali jedino u telovežbi je i uzgoj. (Rekao je g. Gréard, vice-rector Akademije u Parizu.)

I. tečaj za plivanje ČOS.

I. tečaj za plivanje održan je lanjske godine u novembru. Učestvovalo je 78 pitomaca (57 članova i 21 naraštajac). Tečaj je održan u Tyrševom domu u Pragu i trajao 10 dana.

tako da ćemo moći na saveznoj glavnoj skupštini u Kragujevcu zajedno i temeljito raspravljati o tom važnom problemu.

Moraćemo se odlučiti, da li ćemo preuzeti taj rad na svoja leđa, hoćemo li ga svladati, a da kod toga nećemo zanemariti glavni svog zvanja — vaspitanja u vežbaonici. — Kako rečeno otvorio sam samo raspravu o tom pitanju. Moja želja je da bi bila živahna, temeljita i stvarna i da bi naročito braća iz tangiranih župa sa svih aktualnih narodnosnih frontova opisala svoje narodnosne prilike do detalja. Uveren sam, da će to sve nas Sokole zanimati i da neće ostati bez trajno dobrih posledica.

Jože Smertnik.

Nemački Turnbund.

Po statistici od 1. januara 1927 broji Nemački Turnbund: 1.065.817 članova, 206.111 članica, 225.527 muškog i 152.527 ženskog naraštaja. Broj društava se povećao za 388 na 12.788, članovi su pali za oko 4000 članova. Znatna prirast beleži ženstvo i oba naraštaja. Nemački Turnbund je najveća i najjača telovežbačka organizacija u Evropi.

Akcija za pomoć gladnim porodicama župe »Aleksa Šantić«.

Starešina župe br. Čedo Milić dobio je brzoglasni upit od starešine sokolske župe »Svetozara Miletića« iz Novog Sada br. Dr. Ignjata Pavlase, u kom ga pita da li su istinite novinske vesti o gladi u Hercegovini. Ovaj brzoglasni upit je u pretres na sednici starešinstva radi njegove prevelike važnosti i zaključeno, da se odgovori da su nažalost sve vesti o gladi i veće i strašnije nego što se u novinama prikazuju, jer lično članovi starešinstva svakog dana zalaze u sela cele Hercegovine, pa im je jasna i veoma poznata beda koja hara u ovim krajevima. Zbog toga je inicijativa br. Pavlase sa velikom zahvalnošću i priznanjem primljena, moleći ga, da kod svoje župe i susednih župa pokrene što jaču akciju za sakupljanje životnih namirnica.

Iz Uprave.

Reklamacije: Ako tko ne primi list, neka nam to odmah javi uz tačan i čitljiv naslov. Na pošti dobijete naročite dopisnice, koje su poštarine proste.

Uplaćivanje pretplate: Mnogo pretplatnika se izgovara, da ne mogu platiti pretplate zato, jer nemaju naših poštanskih uplatnica. Taj izgovor ne važi, jer kod svakog poštanskog ureda dobijete uplatnice, koje ispunite po uputama poštanskog činovnika; upamtite samo naš račun kod poštanske štedionice u Ljubljani br. 10.932.

Zaostalu pretplatu, a i za tekuću godinu (Din 50) doznačite što pre. U društvima sakupite pretplatu od nekolicine pretplatnika i ukupno doznačite, a ujedno navedite tačno tko i zašto plaća.

Na pritužbe: da se novi Sok. Glasnik neda ukoričiti i spremati za sokolske knjižnice; preporučamo vam da si pribavite korice iz običnog kartona veličine 54 × 40 cm i pojedine brojeve ulažete kako stižu a na kraju godine dadete uvezati čitav list. Tako se čuvaju časopisi po čitavom svetu, dakle, može se i naš.

Slovenski pregled.

Brat dr. Jindra Vaniček.

Načelnik Čehoslovačkog Sokolstva slavio letos pedesetogodišnjicu svojega sokolanja. Stupio je g. 1878. kao đak u Sok. društvo Smichov I., koje je onda vezbalo u staroj tvornici za žigice. God. 1880. je kao maturant postao već član prednjačkog zbora. Na javnoj vežbi smichovskog društva g. 1880 prvi put ga je opazio dr. M. Tyrš i ocenio ga kao vežbača-specijalista za razne smione vežbe. Ujedno je br. dr. Vaniček gajio i druge panoge, tako je n. pr. postao prvak Češke u veslanju i plivanju, jedan od najboljih biciklista, opasan sabljač itd. Najveće veselje imao je igrajući tenis. — Kakve su zasluge brata Vaničeka za razvoj Sokolstva i njegovo tehničko usavršavanje od g. 1889, kad je bio izabran za načelnika ČOS, nije moguće ni opisati ni orisati. Brat Jindra je bio generalissimus sokolskih armada — pre i posle rata. Bratu Jindri krepki — Živeo!

Br. Rudolf Tesnohlidek.

12. januara o. g. umro je u Brnu poznati sokolski i javni pisac br. Rudolf Tesnohlidek. Rodio se 7. juna 1882 u Caslavu. Filozofiju studirao je na univerzitetu u Pragu. Od godine 1907 bio je redaktor časopisa »Lidové Noviny«. Literarna delatnost njegova počinje 1902, kad je izdao svoju prvu knjigu »Dramatičke dialogy«. Sadržaj za daljnja svoja dela uzima iz Brnskog života. Napisao je nekoliko romana i priča, a u poslednje vreme mnogo je pisao o Litavskoj. Sećamo se, kakvom toplinom su pisale »Lidové Noviny« o VIII. svesokolskom sletu u Pragu. Sve to je bilo delo br. Rudolfa Tesnohlideka, kojega će Jugoslovensko Sokolstvo čeneći njegov sokolsko-književni rad zadržati u svetloj uspomeni.

Sestra Renata Tyrševa.

Prezident Masaryk odlikavao je sestru Renatu Tyrševu svetinjom za zasluge koju joj je vlastoručno izručio ministar narodne odbrane, br. Udržal. Svemu Sokolstvu je poznato delovanje sestre Tyrševe za vreme rata i po ratu. — Čestitamo!

Uzoran član — Soko.

Neko čehoslovaško sok. društvo je davalo potpore jednom svom članu

za vreme njegove bezposlenosti. Kasnije je dobio službu i odlučio, da vrati društvu na nekakav način primljeni novac. Pisao je predsedništvu ČOS i ponudio se, da će platiti sve dugove svoga društva prema ČOS, ujedno je i izrazio skromnu želju, da želi ostati neimenovan. — Koliko nas je braćo, koji bismo sledili njegovom primeru? ...

Brat Viktor Homola.

Jedan od najstarijih članova Praškog Sokola je slavio skorih dana svoju sedamdesetpetogodišnjicu. Nije dano svakome, da dočeka takvu blagoslovljenu starost, a još ređi su aktivni sokolski radnici, koje iznenadi vreme u takvoj dobi u vežbaonici. — Brat Homola je vežbao pod dr. Tyršem, vodio iz njegove smrti nekoliko godina »Praškog Sokola«, vežbao je pod Vaničkom i vežba — kao 75-godišnji »mladić« pod sadašnjim načelnikom br. Voslom. — Budi nam još dugo zdrav — uzor-brat Homola!

Rad Poljskog Sokolstva.

Krakovska velika župa poljskog Sokolstva priredila je 30. novembra o. g. velike »Kočinškove« utakmice, koje su sadržale petoboj članova (pućanje, bacanje granata, bacanje kugle, skok u dalj i penjanje), troboj članica (pućanje, skok u daljinu i trčanje); za naraštaj bile su propisane vežbe ravnostne, skok u daljinu, pućanje i hodanje na 20 km. U poslednjoj panози postignut je najbolji rezultat u 1:38 h.

Poljaci će učestvovati na Olimpijadi.

Da se omogući sastav takmičarske vrste Saveza Poljskih Sokola, vrše se sada pod vodstvom načelnika br. Fazanovića po svim okružjima i župama izbirne utakmice.

Poljsko Sokolstvo.

Poljsko Sokolstvo je priredilo početkom januara »Tedan trezvenosti« uz saradnju raznih drugih poljskih kulturnih i prosvetnih organizacija. Po svim župama, okružjima i gnezdišima (društvima) održana su poučna predavanja, članstvo je bilo pozvano, da stupi u građansko, antialkoholne klubove. Naročito mnogo pažnje posvećeno je antialkoholnom vaspitanju sokolske omladine.

kolski rad pokojnikov, od malenih nogu, od naraštaja počevši, do društvenoga uzornog prednjaka, koji se svojim umnim i telesnim sposobnostima istakao tako, da je postao vaspitač i učitelj drugih dolazećih sokola. Ne čekajući poziva i naloga, sam se laćao radu, gde ga je god našao i kakav god bio, ne birajući vrstu, ne tražeći priznanja, željan svagda samo da bude od koristi celini. Zaslužio je potpuno priznanje. Sokolstvo je poslužilo i njemu samo kao put i mesto za opšte korisni društveni i nacionalni rad. Većan spomen ostavio je među nama svojim delima na tom i takvom sokolskom polju rada. Hvala mu i slava! Većan neka je spomen duši njegovoj sokolskoj!

Br. Luka Opančin.

U Bihaću 14. I. o. g. naglom smrću umro je brat Luka Opančin — dugogodišnji član, vežbač, tajnik, zamjenik starešine i konačno starešina sokolskog društva u Bihaću, sve do svoga premeštenja god. 1927. kad je usled političkih prilika premešten iz Bihaća u Lačarak (kraj Sremske Mitrovice).

Stupio je u Dušana Silnog g. 1907. — od tada pa sve do svoje smrti ostao je veran sokolskoj misli i kao što se razvijao sokolski život u Bosni tako je u tom razvitku imao udjela i naš brat Luka Opančin, čiji je rad kako na Sokolstvu tako i ostalim narodno-prosvetnim ustanovama ostavio vidna traga u narodnom životu. A to je najbolje pokazao sprovod našega brata, koji je bio 15. I. o. g. na kome je sudelovalo preko 3000 građana grada Bihaća. Mrtvo telo pokojnoga brata bilo je postavljeno u sokolani uz sokolsku stražu. U ime sokolskog društva oprostio se prvi sa bratom Opančinom brat Dušan Bogunović (iz Zagreba), koji je u veče toga dana na poziv društva održao predavanje o Sokolstvu u Bihaću.

Sokolstvu van Bosne i Hercegovine nije poznat rad i ličnost br. Luke Opančina. Ali njegov lokalni rad u Bihaću i okolici takve je naravi, da zaslužuje većnu uspomenu imena i rada brata Luke Opančina, kome neka je večna pamjat i hvala za sve ono, što je u doba života učinio u Sokolstvu!

Slava bratu Luki Opančinu!

db.

Br. Juro Cerovšek.

Po duljoj bolesti umro je 11. januara o. g. ustanovitelj i prvi starosta Sokola u Šmarju pri Jelšah, brat Juro Cerovšek. Duboka rana je urezana njegovom smrću u našim redovima. Stajao je među nama, kao nepokolebljiv apostol Tyrševih ideja. Bio je prvi, koji je u našem kraju urezao brazde sokolskog bratstva i narodne svesti. Nikada nije klonuo glavom. Poslednja njegova misao bila je posvećena Sokolu, za kojega je radio čitavog svog života. Duboko sklonjenih glava stoje vrste Sokola kraj preranog groba nedonaknadivog staroste. Slava mu i Zdravo!

Dušan M. Bogunović (Zagreb):

Južna Srbija i slet Sokolstva.

Cilj sleta.

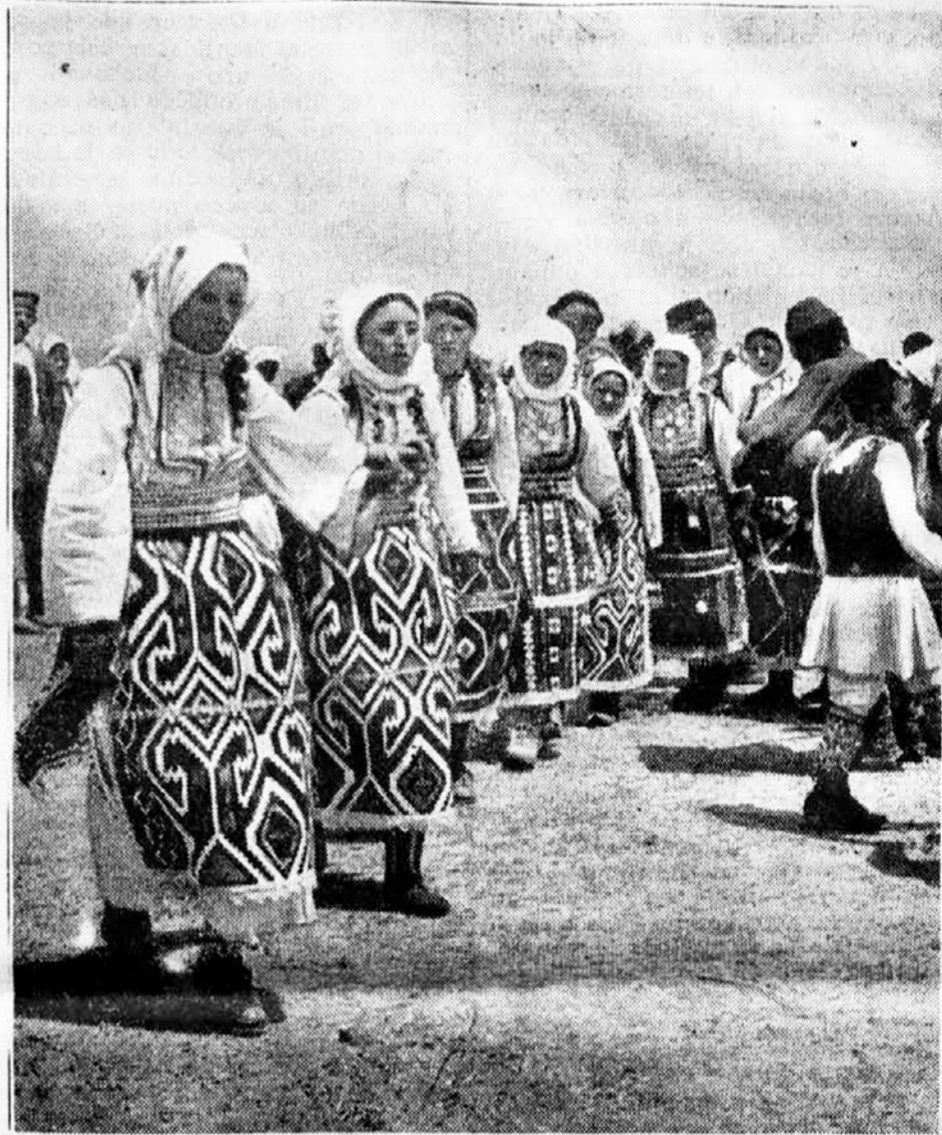
Svaki slet mora da ima cilj t. j. mora se znati zašto se priređuje i što se hoće tim sletom da postigne. Cilj sleta priređuje se prema prilikama i potrebama onoga kraja u kome se priređuje, a naročito zadaćom Sokolstva u tim krajevima. Dok n. pr. u Sloveniji treba da se istupi u čim savršenijem telovežbačkom radu jer je bilo već nekoliko sletova i mogu se na tamošnje sokolske pripadnike da primene i najteže vežbe, organizacija i slično, u Hrvatskoj treba da se pokaže brojčana jakost jugoslovenskog Sokolstva, u Dalmaciji naglasiti borbu protiv Talijana i t. d., dotle je u Južnoj Srbiji potrebno tamošnjem svetu u najboljoj slici prikazati sokolsku misao u svim detaljima našeg sokolskog rada, a da bi na osnovu toga: »Što je Sokolska Misao«:

Probudili u tamošnjem narodu svest u Sokolstvo. To je prvi i glavni cilj sleta.

S nama radi i svo ostalo Slovenstvo — t. j. Sokolstvo radi na zblizavanju Slovenstva. — Sokolstvo je slovenska ustanova. Vrhovni cilj Sokolstva je Slovenstvo. I tamošnji narod je slovenski narod i u njem treba Sokolstvom pobuditi svest pripadnosti Slovenstvu. To je četvrti cilj sleta.

Dok bi braćo i sestre, a i narod u Južnoj Srbiji, slet imao gornji zadatak dotle za nas Sokole iz krajeva van Južne Srbije bio bi zadatak upoznati sebe, svoju okolinu tim krajevima, njim lepota i vrednošću te stvoriti osećaj ljubavi za te krajeve, i osećaj, kao što se voli svoj kraj, tako da se voli i Južna Srbija, kao kolevka naroda našega, i to kolevka kulture sjaja i moći, za kojom moramo da težimo i da radimo, da ona postane ono što je negda bila.

Ovi osnovni motivi moraju, da se odraze i nadu svoje mesto u svakom najmanjem delu sokolskog i sletskog

Seljanke iz okoline Skoplja igraju kolo.

Probudili kot tamošnjeg naroda svest, da jugoslovensko Sokolstvo radi na zblizavanju svih delova našega naroda i da tom narodu pripada i tamošnji deo našega naroda. To je drugi cilj sleta.

Probudili kod tamošnjeg naroda osećaj, da misao sokolska, kao takova, služi samo ideji kulturnog podizanja naroda i države. To je treći cilj sleta.

rada bilo u vežbi, govoru, znački, članicama, plakatu, sletištu, izletima itd.

Na sletu za vreme sleta treba, da zajednički istupi: naša vojska, naše selo i naša škola u zajednici sa Sokolstvom.

Zašto?

1. Zato, da se prikaže, da svest, snaga jedinstva, celina države, razvijati i postoji u pripadnicima vojske sela,

Naši pokojnici.

Br. Perica Vukičević.

Brat Perica Vukičević, član i prednjak Sokolskoga društva u Somboru (župa Svetozara Miletića) umro je 14. I. o. g. te sahranjen u Somboru, ispraćen od mnogobrojnoga građanstva, uz učestvovanje nekoliko mesnih

korporacija čiji je član bio, a naročito ispraćen do groba od svoje braće i sestara Sokolskog društva somborskog. Na njegovom kovčegu ležala je njegova sokolska odora sa prednjačkim znakom. Sokoli u odorama nosili su mu vence i sam kovčeg. Na trgu pred crkvom oprostio se od njega zamenik društvenog starešine br. Dr. Stojan Jeremić govorom, u kome je istakao so-

potrebna za izdelavo blaga, in radi veće množine prodanih izdelkov bi bili dalje produktivni, dobiček zato veći. Veći dobiček pa bi mogel povzročiti znižanje cen, v ta namen, da se še bolj poveša konkurenčna zmožnost in prodado še veće množine. Znižanje cen bi donášalo korist tudi odjemalcem, bodisi zadnjemu porabniku, bodisi — pri poluizdelkih — predelovalcem in dodelovalcem. To pa bi zopet tem znižalo produktivne stroške.

Kako daleč bi segle blagodejne posledice! Pa že čujem celo vrsto ugovorov!

Vprašanje brezposelnosti.

Najprej morda poreče kdo: Ako bi posamezni delavec opravil na dan več in boljše dela, bi bilo treba manj delavcev. Del doslej zaposlenih delavcev bi zato izgubilo delo in zaslužek. Ponudba delovnih moči bi bila sedaj večja. To pa bi pritisnilo mezde in plače navzdol!

Kaj je odgovoriti na to?

Ze prej sem rekël, da bi boljše delo omogočilo prodajo veće množine blaga, nego se je moglo prodati prej. Ako bi se vrhu tega še znižale cene, bi se množina mogla povečati tako da ne bi imeli samo vsi doslej zaposleni delavci dosti dela in ne bi bilo treba odpustiti nikogar, ampak še novih bi bilo treba. To bi bilo treba brez dvoma zlasti tedaj, ako bi se zbog povečane konkurenčne zmožnosti blagu razširil trg ne samo v tuzemstvu, ampak se mu povečal ali celo šele otvoril tudi v inozemstvu.

Del delavcev bi mogel izgubiti delo le ob slabem delu podjetnika, delodajalca. Tudi tega pa ne izvzemam od izboljšanja delovne moči izboljšanja po količosti in kakovosti. Njegovo veće in boljše delo bo prav v tem, da bo intenzivneje iskal novih odjemalcev, da si poveča dobiček, pa omogoči delo in zaslužek dosedanjemu ali še večjemu številu delavcev. Staro število delavcev pa bi mogel ohraniti ali celo pomnožiti tudi s tem, da začne izdelovati nove vrste blaga, zlasti sorodne že izdelovanim vrstam, ali pa tudi drugizdelke, ki jih je morda doslej dobival od drugih, posebno iz inozemstva in to izdelane morda celo iz naših sirovin. Koliko je v naši državi še nedvignjenih mnogovrstnih prirodnih zakladov, koliko za predelavo v industrijske iz-

delke dobrih sirovin! Ze samo pridobivanje teh in onih dražjih sirovin in njih prodaja v inozemstvo bi dajalo obilo dobička podjetnikom in do brega zaslužka velikemu številu delavcev, kaj pa še njih predelava v polovne in končne izdelke. In tudi v poljedelstvu čaka mnoge nove delavce obilo dela v sedaj slabo, manj intenzivno ali celo sploh še ne obdelovanih krajih naše države.

Ni seve še dosti kapitala. Prav tega pa je mogoče zadostno pomnožiti samo le z delom, obsežnejšim in boljšim delom. K razširjenju starih in k osnovni novih podjetij pa bodo upravi izpodbudili veći dobiček, dosežen zbog izboljšanja izdelkov in zmanjšanja produktivnih stroškov, in pa razpoložljive izboljšane delovne sile.

Gospodarska politika države.

Seve, za dvig podjetnosti in podjetniškega udejstvovanja je treba še drugih pogojev, ki niso v moči podjetnika in ne tiče v množini in v dobri kakovosti delavcev in v prirodnom bogastvu naših dežel. Treba je še pametne in zdrave gospodarske politike države. Tu pa moramo reči: V državi, kakor je naša, ki ima skoro tako veliko, prirodno pa mnogo bogatejše ozemlje, nego Italija, zraven pa še več kakor trikrat manj prebivalstva, bi ob zdravi podjetnosti prebivalstva in popolni gospodarski politiki države ter dobri upravi ne moglo biti brezposelnosti in izseljenškega vprašanja, kaj še lakote po celih pokrajinah. Da bo ob dovršeni gospodarski politiki in upravi dosti dobrih podjetnikov, ne dvomim. Da pa se bo naša gospodarska politika in uprava izboljšala, upam. Zgled in konkurenca drugih držav in čim dalje hušja sila razmer mora privedi naposled do tega.

Dobrega delavca iščejo povsod.

Sicer pa more tudi iz drugih vzrokov nastati položaj, da se kljub ohranitvi ali celo povečanju množine izdelkov zniža število za to potrebnih delavcev. Tak vzrok je na primer iznajdba novih strojev, ki omogočujoje z manjšim številom delavcev izdelavo iste ali veće množine blaga in v krajšem času. Tudi pomnoževanje prebivalstva zahteva iskanja vedno novega dela. V našem primeru pa bi bilo novih prilik za delo najti laže, ker bi bile delovne sile boljše. »Absurdna je

misel«, pravi Henry Ford, najveći podjetnik na svetu, »absurdna je misel, da se da dobiček zvišati z zmanjšavo, namesto s pomnožitvijo dela. Ta misel je, kakor vem, prastara... Ne morem uvideti, da za koga, ki pošteno dela, ne bi bilo zadosti dela. Čas, ki ga porabiš za konkurenčni boj, je zapravljen; mnogo bolje storiš, če ga porabiš za delo. Vedno je dosti voljnih, da, vnetih kupovalcev, samo da jih za primerne cene oskrbiš s tem, kar v resnici potrebujejo — to velja kakor za osebno službo tako za blago.«

In naposled: ali naj več prilik za zaposlenje većege števila delavcev povzročimo s tem, da jim rečemo, delajte slabše in počasneje, da bo treba tem več delavcev? Lastna škoda delavcev bi bila to. Izdelki bi bili manj zmožni konkurence. To pa bi bila večja nevarnost, da nastane brezposelnost, kakor hitreje in boljše delo.

Ako govorim tu o izboljšanju dela, naj se ne sklepa, da smatram naše delavce za lene, počasne, malo zmožne. Ne, kolikor je meni znano, torej v Sloveniji, vobče v pridnosti in ambiciji ne zaostajajo za delavci v gospodarsko bolj razvitih državah, nego je naša. Pa tudi v spretnosti jih že v tej ali oni stroki dosegaajo, da v nekaterih celo nadkriljujejo.

Toda nihče ni tak, da ne bi mogel biti še boljši! Na korist delavstva samega bo da kvantitativno in kvalitativno dvigne svojo delovno moč še bolj, da bo konkurenca lažja ne samo proti tujemu blagu, ampak tudi proti pr toku tujih delavcev.

Vprašanje mezd in plač.

Ako se ni bati v našem primeru, da se zmanjša število potrebnih delavcev in nastane brezposelnost za nekatere, se tudi ni bati znižanja mezd in plač. Za boljše delo pameten in dalekoviden, da ne rečem socialno čuteč podjetnik ne bo plačal manj nego prej za slabše delo. Na verjetneje je, da bo zvišal mezde in plače, če že ne iz socialnega čuta, pa v lastni prid, da doseže še boljše delo. Plačati pa bo mogel več radi zmanjšanja produktivnih stroškov in radi veće množine prodanega blaga, četudi bi obnem znižal cene blaga. (Dalje prih.)

Henry Ford: »Moje življenje in delo« (nemški prevod str. 51. in 52.).

DR. VIKTOR MURNIK:

Telovadba in narodno gospodarstvo.

(Nadaljevanje.)

Višja denarna vrednost dela zbog izboljšane delovne moči.

Recimo, da bi povečana in izboljšana delovna moč vseh delavcev v naši državi, ročnih in duševnih, zvišala denarno vrednost dela pri vsakem povprečno za deset dinarjev na dan. Ob tristo delavnih dneh na leto bi to znašalo 3000 dinarjev več na osebo. Ako vzamemo, da dela v naši državi v vseh strokah narodnega gospodarstva samo tri milijone ljudi, bi bil uspeh pri vseh skupaj veći za devet milijard dinarjev na leto, ne dosti manj, nego znaša proračun naše države.

Kdor bi se začudil tej ogromni številki, naj malo premisli, pa uvidi, da je pravzaprav še premajhna. Tri milijone delavcev je v resnici vzeto dosti premalo. Treba je vzeti vse delavce, delojemalce in delodajalce, in v vseh strokah narodnega gospodarstva: v poljedelstvu in v rudarstvu, v industriji in obrtu, v trgovini in prometu. Pa tudi deset dinarjev več na dan povprečno ni vzeto preveliko. Vzemimo le, da bi vsak delavec ob izpolnjeni delovni moči naredil v eni uri to, kar sicer v pet četrtih ure. To bi pri osmih delovnih urah na dan znašalo 8 četrt ure ali 2 uri, ki bi bili prosti za novo delo. Za deset dinarjev več na dan bi torej že naredil, ako bi bil za delovno uro plačan vsakdo samo s petimi dinarji. Strokovno izobraženejši delavci, delavci na vodilnih mestih in uradniki pa seve dobe dosti višje mezde in plače.

Pri tem pa še nismo upoštevali, da fizično in moralno izpolnjena delovna moč dela ne samo hitreje, ampak tudi bolje, vestneje in natančneje. Delo bi bilo torej tudi boljše, več vredno, ne samo radi veće količosti, temveč tudi radi boljše kakovosti. Izdelki bi se mogli prodati za višjo ceno. Če pa že to ne, pa bi bili vsaj bolj zmožni konkurence in bi se zato v veći množini mogli prodati. Radi krajšega časa.

škole i zajedno sa Sokolstvom sačinjavaju ceo narod.

2. Zato, da se pokaže primena sokolskog rada na vojku, selo i školu.

3. Zato, da se vidi, da jezgru naroda sačinjava Sokolstvo i da je to Sokolstvo rasna osobina našega naroda i da nije potrebno biti organizovan član Sokolstva, a ipak da se sokolskim vaspitavanjem stvara naš narod — sokolskim narodom.

Svaki pripadnik i polaznik na slet u Skoplje, treba da je u punoj meri svestan cilja i da svoje nastojanje upriliči prema gore istaknutom cilju. A da se u celosti spremi, mora se podvrći predletskom obrazovanju.

Predletsko obrazovanje.

Teritorij na kome se obdržava ovogodišnji slet u Skoplju, dosta je nepoznat i sa stanovništa: teritorijalnog, istorijskog, kulturnog, ekonomskog i sokolskog. O Južnoj Srbiji (Starij Srbiji i Makedoniji) naša javnost čuje samo takve vesti koje nam prikazuju te krajeve kao krajeve borbi između našega narodnog elementa i bugaraša, t. j. makendonstvujućih. Istorijski je Stara Srbija poznata kao kolevka srpskog dela našega naroda i teritorijalno je dosta nepoznata, a naročito život, koji se tamo razvija.

Sokolstvu, koje ide na slet u naročitoj misiji, jedna od prvih zadaća je, da se svaki sokolski pripadnik svestrano upozna sa krajem i životom u njemu ne samo sa stanovništa sokolskog, već i općenitog. Svaki sokolski pripadnik naše sokolske porodice, koji celu državu smatra svojom otadžbinom, a ne uski kraj Bosne, Hrvatske, Slovenije, Dalmacije itd. i koji hoće, da protegne sokolsku ideologiju na sve krajeve naše otadžbine, mora u prvom redu da upozna: a) prošlost t. j. istorijsku razvika toga kraja od onoga dana kad smo došli pa sve do dana današnjega; b) moraju poznavati teritorijalno t. j. gde se ona nalazi koje oblasti su u njoj, gradovi itd.; c) njezin ekonomski razvika kao i čime obiluje zemlja, kako je razvijena zemljoradnja, trgovine, zanati itd.; d) kulturni život u tim krajevima; e) politička svest i život; f) školstvo t. j. prosvetu itd., konačno mora da bude poznat osnutkom, razvitkom i sadašnjim stanjem sokolskoga pokreta u Južnoj Srbiji njegovim radom i sokolskim radnicima u tim krajevima, kao i o životu i kretanju pojedinih sokolskih jedinica t. j. društava i župa. Sve ovo ima da dovede svakoga našega sokolskog pripadnika do svesti: Zašto se priređuje sokolski slet u tim krajevima? Koja je dužnost ne samo društva, župe i Saveza kao celine, već i svakog od nas pojedinca, a da sokolski pokret u tim krajevima dobije svoju pravu vrednost i kolotečinu — a od toga napreduje život tamošnjeg dela našeg naroda. I zato je preporučiti »predletsko obrazovanje« onih sokolskih pripadnika, koji idu na slet a u isto vreme obrazovanje cele sokolske porodice i njene okoline, koja simpatično prati sokolski pokret. Jedan deo predletskeg obrazovanja su:

1. »Večeri Južne Srbije«, koje treba društva da prirede u cilju upoznatih javnosti i Sokolstvo sa Južnom Srbijom u svim momentima njena života i prikazati Sokolstvu i javnosti: što hoće Sokolstvo u Južnoj Srbiji t. j. kako si Sokolstvo zamišlja rešenje problema Južne Srbije u duhu sokolske kulture, ili koji udes prima na sebe Sokolstvo

a da potpomogne obnovu i progres Južne Srbije.

O večerima treba da se piše u našoj javnosti kako bi se videlo koliko je Sokolstvo učinilo, a da se upozna i zavoli, a i prisajedini život tih krajeva sa životom krajeva van Južne Srbije. Toliko koliko Sokolstvo od sebe i svojom organizacijom daje za te krajeve, toliko će se to osetiti u javnosti van Južne Srbije, toliko će se to osećati i na životu naroda Južne Srbije a iz toga izlazi naše pravo, da sokolskom kulturom obnovimo i proširimo i stavimo u kolotečinu život, kretanje i napredak tamošnjeg naroda. A iz vrednosti sokolske kulture u narodu raste i vrednost te priznanje Sokolstva u javnom životu.

2. Obrazovanje sokolskih pripadnika.

Svaki onaj, koji ide na slet, mora prethodno da pređe predletske obrazovanje lično t. j. mora se upoznati:

a) Sa istorijskim i geografskim, te kulturno ekonomskim položajem Južne Srbije.

Da se pojedinac upozna, najbolje je organizirati sistematske nagovore pred članstvom i to prema članicama, koji izlaze u »Sokolskom Glasniku«, a koji će biti udešeni tako, da se mogu čitati kao nagovori. U koliko bi pojedinac htio sam da se upozna preporučujemo ove knjige: 1. Skoplje i Južna Srbija (izdanje prof. Udruženja, Beograd, g. 1925.). 2. Južni pregled (list, koji izlazi u Skoplju) a koji je posvećen Kongresu Jug. učitelja, Skoplje, g. 1927. Cena je prve knjige 40 Din, (a nabavilo bi prof. društvo Zagreb a drugu bi se moglo naručiti od Južnog Pregleda, 20 Dinara). 3. Za upoznavanje gradova veoma dobra je knjiga Koste Kostić: Naši novi gradovi na Jugu, Srpska knjižarska Zadruga, br. 168, Beograd, 1922. Osim ovih koje preporučujemo, naći će se još mnogo i mnogo literaturo o Južnoj Srbiji u našoj književnosti, a izaći će u najskorije vreme i knjiga »Sokolstvo i Južna Srbija«.

b) Rasporedom i svrhom sleta i sletskih dana, te zadatkom Sokolstva u tim krajevima. (Prati Sokolski Glasnik.)

c) Svestrano se upoznati sa središtem Južne Srbije — Skopljem, njegovim položajem i životom. (Prati Sokolski Glasnik.)

d) Odgojiti sebe u duhu discipline, sokolskih načela vladanja i u svesti, da je svaki od nas prestavnik apostolske misije Sokolstva u Južnoj Srbiji i da od svakog našeg pokreta tela ili duše i morala zavisi, kako će tamošnji narod shvatiti u praksi života sokolsku ideju.

3. Obrazovanje javnosti.

Osim sokolskih večeri, treba u našoj javnoj štampi, da pišemo članke iz života tih krajeva. Nakon povratka sa sleta treba da opišemo sve što smo videli i čuli. Izneti slike i doživljaje iz tih krajeva te opis prilika u tim krajevima. Treba da se upoznamo s tamošnjim narodom građanstvom raznih staleža i sa sokolskim pripadnicima i ostalim, te ostati u stalnoj vezi, dopisivanju i pomoći u sokolskome radu.

Prosvetni odbori naših društava, a i pojedinci, koji hoće da rade na sokolskom obrazovanju našeg Sokolstva, a naročito onih sokolskih pripadnika, koji misle ići na jug naše otadžbine, evo im prilike da učine delo trajne vrednosti i kao što načelnik društva

sprema vežbe i disciplinu, blagajnik finansijsku stranu, tajnik ili koji drugi odbornik organizaciju, tako i prosvetar društva neka spremi duh i dušu onih koji idu, neka spremi učenike, da mogu svojim govorom, vladanjem, poznavanjem krajeva, kojima idu svojom sveću u zadaći Sokolstva u tim krajevima — neka sa načelnikom, tajnikom i blagajnikom stvore apostolsku četinu misionara sokolskog pokreta u Južnoj Srbiji i tvrdo sam uveren, da će tako prenešena ideja Sokolstva na jug naše otadžbine, biti jače sredstvo za konsolidaciju prilika i života našega naroda i naše Južne Srbije, od svih dosadašnjih akcija dolazile one sa privatne ili zvanične strane.

Sokoli budite toga svesni. Iz svesti nek' se razvije i Vaš rad, kojega plod će biti telesno i duševno zdravlje naroda Južne Srbije, koje zdravlje će ga dovesti u veštito kretanje napred i svesti u veliku reku naše moći i slave, trajnosti svih delova — svesti će nas i njih u more Slovenstva!

Sokoli budite toga svesni i podite tim putem! Zdravo!

Laskava inozemska priznanja o Spomenici I. svesokolskog sleta 1922.

Jugoslovenski Sokolski Savez je poslao svim inozemskim telovežbačkim savezima, koji su učestvovali međunarodnim utakmicama i I. jugoslovenskom svesokolskom sletu u Ljubljani g. 1922. »Spomenicu« za uspomenu.

Za belgijski telovežbački Savez se zahvalio za Spomenicu njegov predsednik g. Fr. Blomart u listu bratu dr. Murniku, sledećim rečima: »... Primio sam prekasno album prvog vašeg sleta u Ljubljani 1922. Molim vas, moj dragi kolega da izrazite starešinstvu JSS svoju najveću i najtopliju zahvalnost i veselje, primivši tu veličanstvenu uspomenu, koja će biti među dokumentima naše federacije, na časnom mestu. Bio sam uistinu ushićen gledajući neobično lepe slike, koje si slede od početka do kraja u tom veličanstvenom delu i gledajući divne prilozene nacрте. Što se tiče teksta, koji je tako majstorski natisnut vrlo mi je žao, da ga ne mogu razumeti. Sve mi je čestitke i zahvala starosti, saradnicima, Savezu, odborima i izdavaču...«

Predsednik Međunarodnog gimnastičkog saveza g. Cazalet se zahvalio za Spomenicu starosti bratu Ganglu tim pismom:

»... Primili smo veličanstvenu i vrlo zanimljivu Spomenicu, koju ste nam izvoleli poslati te vam izričemo našu najtopliju zahvalnost.

U »Le Gymnaste« glasilo Unije francuskih gimnasta je objavljeno posratno pismo JSS k Spomenici. Pod njim je o Spomenici sledeći komentar: »Ta Spomenica je dospelja; veličanstvena je. Predsednik (Cazalet) je pregledavao Spomenicu u bolesničkom krevetu i bio vrlo prijatno dirnut, kad je našao na stranici 221 sliku francuske vrste pod vodstvom naših prijatelja senatora g. Reynalda, pukovnika Royeta, tehničkog vođu Bouchoxa na iz Marseillesa; u vrsti pa su vežbači Marty Morin, Moser, Pannetier, Gounot i Torrès, imena, koja su draga našoj Uniji.

Krasote zime!

Centar za naše skijanje je Gorenjska, upravo tako kao i za turizam, jer oboje je u uskoj vezi, kraj toga je u Gorenjskoj kroz čitavu zimu sneg dok u drugim krajevima Slovenačke tokom zime češće okopni ili ga uopšte nema.

Kranjska gora — Rateče i Bohinj su pribežišta snega i skijaša u stisci, kad ih drugde proteraju.

ložitih senokoša, koje su prikladne za početnike, a i prilike za dulje ture u Julijske Alpe i Karavanke: Planica, Peč, Petelinček i dr. Prizor s Petelinka nam predložuje slika — pogled kroz vrata pastirske kućice.

Druga slika (Na vrhu »Lanševice«) nam predložuje motiv iz Bohinjskog kuta. Na Bogatinu i uopšte u toj skupini bio se žestok boj za vreme svet-

Foto M. Kajzelj.

Na vrhu »Lanševice« u pozadini »Podrta gora« i »Bogatin«.

U Kranjskoj gori je sezona u zimskim mesecima; u tom vremenu se skuplja ovdje sva skijaška armada, od najnespretnijih početnika do izvežbanih kormilara.

Iz Kranjske gore su vrlo prikladni izleti u bližnju okolinu naročito pak na Vršič i u Krnicu. Više i još lepši su izleti iz Rateča, koje leže tik uz talijansku granicu; tamo imade po-

skog rata. Još i danas je po tim planinama mnogo porušenih baraka, zardalag železa, bodljikave žice itd., što kvari dojmove, koje nuda krasna priroda turistu.

Po zimi sve to pokrije snežni plašt...

Čitav greben vidljiv na slici, tvori granicu protiv Italije. Na slici je vidljiv dapače i medaš kamen među dr-žavama, medaš postavljen u sredinu naše zemlje medaš, koji vapi u nebo i kliče pravdu...

U Bohinju, gde dolaze za skijaša u obzir naročito položajta gorska po-bočja (Planina Vogel, čitava Komna dolina 7 jezera, Velo Polje itd.), počinje sezona tek u proleće. U proleće naime kad okopni sneg po dolinama, polaze skijaši u više položaje. Najprikladniji visinski teren za skijanje je u Bohinju. Tek tada počinje za turista-skijaša prava sezona, jer u zimskim mesecima nema po visinama još dovoljno snega; kasnije ga nanosi po više metara.

Do kasnog proleća, već u žestokoj vrućini, susrećeš po ulicama skijaše, koji jure na stanicu te se smiju pospano pitajućim filistrima: »Kamo ovi sada?«... M. Kajzelj.

Zahvala »Prosveti«.

Dana 6. januara Sokolsko društvo u Maglaju dobilo je 107 kom. knjiga u vrednosti preko 1700 Din koje nam je poklonila »Prosveta«, Srpsko Prosvetno i Kulturno društvo iz Sarajeva.

Ovo se društvo putem Sok. Glasnika zahvaljuje na tako velikom poklonu, koji će znati vazda ceniti i nastojati, da se knjige što više čitaju, kako bi od njih narod imao što veću korist.

Pogled iz pastirske kuće na Petelinku, na snežno polje i na »Ponce«.

Nastavak sednice odbora JSS

11. decembra 1927. u Ljubljani.

Brat starosta Gangl otvara prekinutu sednicu i daje reč bratu Cobalu, kao referentu koji iznosi zaključak izvanredne sednice starešinstva održane u 13:30 h.

1. Predlog sarešinstva JSS za isključenje danas poimence navedenih župa i društava se za jedamput povlači, jer je starešinstvo mnenja, da je današnjom debatom o tom predmetu već postignut jak moralan efekat.

2. Što se tiče ispunjavanja svih obaveza prema JSS, ustrajaje se na dosadašnjem stanovištu, ali se neće za to odrediti naročiti termin; na potpunom izvršenju obveznosti radiće se stalno kao i do sada. Za slučajeve, gde se doista utvrdi obzira vredno stanje župe odnosno društva, opunomoćuje se savezno starešinstvo, da postupi individualno. Da se to izvrši pravedno i tačno, moraju nam se o tim pitanjima davati tačne i verodostojne informacije.

Brat Gangl: daje izveštaj gospodarskog odelka i oba zaključka sa izvanredne sednice starešinstva na glasovanje. Oba zaključka i izveštaj G. O. se jednoglasno primaju. — Brat Petrović: Predlažem, da se izrazi poverenje br. starešinstvu JSS a naposre br. gospodaru Cobalu za uzoran rad — pohvala, uz plesak, prima se jednoglasno.

Ad 3. Izveštaj župskih delegata o opštim prilikama u pojedinim župama.

Brat Gangl: Poziva braću župske delegate, da ostave svoje izveštaje starešinstvu, da ih prouči.

Ad 6. Proračun za god. 1928.

Brat Mešek: Braćo i sestre! Naša je zadaća, da primimo proračun za g. 1928. Po jedan primerak proračuna koji stavlja starešinstvo odboru u odobrenje, je savezna kancelarija raspislala svim br. župama. Nadam se, da su braća delegati taj predlog detaljno proučili, zato smatram za nepotrebno čitati stavku po stavku. Čuli ste izveštaje funkcionara, pre svega onaj brata gospodara koji je izvestio, kako su utrošene po proračunu za g. 1927. određene svote odnosno kako su uštedene. Na isti način radiće se i u godini 1928. Predlažem, da se taj proračun primi u celosti, kako je predstavljeno. Brat Petrović: Predlažem, da se za sada izluči VII proračunska stavka o Sok. Glasniku, jer ćemo se nato povratiti kod raspravljanja o reorganizaciji Sok. Glasnika — jednoglasno primljeno. Br. Dr. Winter: Predlažem, da se stavke za prosvetu, zdravstvo i T. O. potpuno utroše, a ne da se na njima ušteduje. Br. Vidmar: Odgovora predgovorniku rečima: da je bilo para — mi bi ih bili utrošili, a budući ih nismo imali — nismo ih mogli ni utrošiti. Brat Nišavić: Predlaže, da se proračun primi, kako je izrađen i predstavljen po starešinstvu.

Brat Gangl: Daje proračun za g. 1928 na glasovanje. — Prima se jednoglasno.

Ad 4. Reorganizacija Sokolske štampe.

Brat Jeras: kao referent starešinstva u tom predmetu čita okružnicu JSS o reorganizaciji Sok. Gl na sva društva i predlaže, da se predlozi starešinstva iznešeni u okružnici prihvate. —

Brat dr. Fröhlich: Odobrava predlog starešinstva JSS u koliko se tiče reorganizacije Sok. Gl, samo ne odobrava format, predlaže, da se isti

poveća. — Brat dr. Buić: Slaže se u pogledu reorganizacije, ali je protiv ukidanja župskih Vesnika. Smatra da si Sok. Gl. mora sam svojom kvalitetom osvajati teren. — Brat Bogunović: Govori o značenju sokolske štampe i njenom utecaju na ostalu našu javnost. Naše članstvo Sok. Gl. premalo čita. Ako želimo, da Sok. Gl. bude aktualan organ sokolskog života i da odgovara svojom formom i sadržajem, moramo povećati format i rešiti pitanje saradnika i redaktora, smatram to za vrlo važno. Zato predlažem: 1. Sok. Glasnik neka izlazi u obliku novina formata veličine 45x67 cm svakekih 14 dana. 2. Glavni urednik lista mora biti onaj brat, koji svojom privatnom i sokolskom inteligencijom, a zatim poznavstvom i vezama jamči, da će moći usredotočiti zahteve i potrebe celoga jugoslovenskoga Sokolstva. 3. Svaka župa izabire u redakcionim odbor po jednoga člana, koji će skupljati materijal iz života župe i radove sokolskih pisaca iz kraja svoje župe i on je član redakcionog odbora saveznog organa. — Glasovanje: o reorganizaciji Sok. Gl. — primljeno većinom glasova — protiv, delegat župe Kranj.

Brat dr. Buić: Branil glasilo župe Split, te se izriče protiv ukidanja župskih Vesnika. — Brat Gangl: daje na glasovanje predlog, da li se župski Vesnici ukidaju ili ne. Većina protiv — manjina za. — Brat Gangl: daje VII stavku proračuna na glasovanje. Jednoglasno primljeno.

Ad 5. IX. glavna skupština JSS, gde i kad se vrši.

Brat dr. Fux: Sok. društvo Cetinje brzojavno moli, da se skupština JSS održi na Cetinju — starešinstvo JSS predlaže Sušak. — Brat Živković: Predlažem, da se skupština održi u srcu naše Šumadije u Kragujevcu.

Primljeno većinom glasova — protiv 2 glasa.

Ad 7. Priredbe u godini 1928.

Brat Vidmar: Referira o zaključcima zbora župskih načelnika — koji se tiču sleta u Skoplju Na temelju zaključka skupštine priređuje Savez na Vidov dan pokrajinski slet u Skoplju, koji će imati dva pretsletska dana. Dan škole i naraštaja 10. juna i dan vojske 17. juna. Ta dva dana organizovace župa u Skoplju. Vidovdan — dan Sokolstva i naroda proslavice se po određenom programu. Program javne telovežbe opsiše 9 tačaka Na večer toga dana priređice se u pozorištu »Svečana akademija« sa nastupom amsterdamske vrste u korist olimpijskog fonda.

Brat Besarović: Predlaže, da starešinstvo JSS prilikom sleta u Skoplju oda pomen palim Sokolima na Kumanovu. Prima se.

Brat dr. Murnik: Izveštava o zaključcima zbora župskih načelnika. U godini 1928 priređiceмо pokrajinski slet u Skoplju. Zbor je spremio sve potrebno za slet. T. O. izdavaće samostalni list »Prednjak«. Održaće se savezne lakoatletske utakmice organizirane po župama ili okružjima. T. O. priređice jedan savezni prednjački tečaj za članove i članice u jesen i drugi za vođe i voditeljice naraštaja i dece u proleće.

Za olimpijsku utakmicu u Amsterdamu se takmičari marljivo pripravljuju; zajednička vežba počela je samo s prostim vežbama. (Opširan izveštaj brata načelnika vidi u 1. broju Sok. Glasnika).

Brat M. Petrović: Pita za finansijsko pitanje Amsterdama. — Brat ing. Poženel: Odgovara, da troškovi iznose 233.000 Din, amsterdamska vrsta zaslužiće nastupima Din 50.000, Ljubljanski Sokol se isto odlučio, da

će svojim akademijama u provinciji zaraditi nekoliko hiljada dinara. — Brat Cobal: Apelira na prisutnu braću narodne poslanike, da u parlamentu i finansijskom odboru porade na tome, da amsterdamska vrsta dobije pripomoć od vlade odnosno države. Olimpijski odbor morao bi isto znatno pomoći. Uveravam vas, da ćemo pare skupiti, a da naše članstvo neće snositi ni pare.

Brat dr. Murnik: Što se tiče učestvovanja na utakmicama u Amsterdamu ne smiju nam ti razlozi biti merodavni. O toj stvari se je već toliko puta raspravljalo na sednicama. Mi smo mišljenja, da se međunarodnim utakmicama diže sokolski nivo. Sasvim je jasno, da smo mi Sokoli jedini, koji radimo reklamu za našu državu. Ta reklama braćo, nije slaba. Sa tehničke strane nema razloga da ne učestvujemo utakmicama. Danas ne smemo popustiti i Amsterdam večati u zrak. Ostaje nam samo dvoje, ili idemo ili ne. Ne smemo oklevati, jer bi time uzdrmalu voľju naših vežbača Apeliram na vas, da omogućite naše učestvovanje. — Brat Besarović: Pogrešili bi, da rekneмо ne idemo, treba vladu zainteresovati da nam dade potporu.

Brat Gangl: Formulira predlog rečima: »U Amsterdam idemo«. Jednoglasno uz odobravanje primljeno.

Brat Gangl: Izdali smo protest protiv ukidanja bilo koje naše Univerze; zato vas molim, da dadete naknadno svoju sankciju! Jednoglasno odobreno.

Budući je dnevni red iscrpljen zahvaljuju odboru na radu bratski zahvaljujem u korist zajedničke stvari.

Pozdraviceмо se prvi put opet u srcu naše Šumadije u Kragujevcu, a drugi puta u srcu naše Južne Srbije u carskom Dušanovom Skoplju. Do videnja! Zdravo!

Iz starešinstva JSS.

IX. glavnu skupštinu JSS

sazivljemo za dane 17. i 18. marta 1928. u Kragujevac.

Raspored glavne skupštine:

17. marta: Dolazak delegata i članova starešinstva JSS u 15:50.

U 16:30: Legitimiranje delegata u Sokolskom Domu.

U 17: Sednica zbora župskih načelnika u Sokolskom Domu.

U 20:30: Pouzdani zbor delegata. — Nakon zbora delegata sednica kandidacionog odbora. Lokal za zbor i sednicu: dvorana u I. muškoj gimnaziji.

18. marta: U 7: Sednica redaktora sokolskih časopisa, prosvetnog zbora i socijalnih odseka u I. muškoj gimnaziji.

U 10: IX. glavna skupština JSS u Sokolskom domu.

Razpočet:

1. Izveštaj staroste.
2. Izveštaj tajnika.
3. Izveštaj načelnika.
4. Izveštaj blagajnika.
5. Izveštaj gospodara (proračun).
6. Izveštaji odseka i to redom: a) statistički; b) lekarski; c) prosvetni; d) za ozlede; e) željeznički; f) građevni; g) za odore; h) redakcioni; i) socijalni; j) manjinski.
7. Predlozi odbora i starešinstva JSS.
8. Predlozi župa.
9. Hitni predlozi.
10. Određenje radnog programa za 1928. god.

11. Izveštaj revizora računa.
12. Absolutorij starešinstvu JSS
13. Prenos sedišta starešinstva JSS iz Ljubljane u Beograd.
14. Izbor starešinstva JSS.
15. Eventualija.

U 13: Zajednički ručak. — U slučaju, da se skupština ne svrši do ovog časa nastavlja se rad u 15.

U 20: Akademija Sokolskog društva Kragujevac u Sokolskom domu.

19. marta: Odlazak (u glavnom u 9:30).

Članovima glavne skupštine jesu delegati župa i članovi starešinstva JSS. Sva župa šalje za svakih 500 članova i članica u župi udruženih društava po jednog delegata. Broj delegata jedne župe ne sme biti veći nego što to dozvoljava razmer doprinosa, uplaćenih Savezu za minulu godinu (čl. 13. S. p.).

Svi predlozi župa imaju se predložiti starešinstvu JSS najkasnije 14 dana pre glavne skupštine, t. j. do 3. marta 1928, inače će se o njima razpravljati samo onda, ako im skupština prizna hitnost.

Svi delegati moraju imati legitimacije potvrđene od župskog starešinstva.

Župe imaju da prijave delegate osam dana unapred, t. j. do 10. marta 1928. starešinstvu JSS u Ljubljani i starešinstvu sokolske župe u Kragujevacu da im se spremi konačište.

Sudjelovanje svih delegata kod svih priredaba obavezatno!

Zdravo!

Ljubljana, 1. februara 1928.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog saveza.

E. Gangl, starosta.

Dr. Riko Fux, tajnik.

Glavne skupštine župa.

Javile su župe: Bjelovar u Bjelovaru 12. II. o. g., Kragujevac u Jagodini 2. II. o. g., Kranj u Kranju 2. II. o. g., Šibenik u Šibeniku 2. II. o. g., Zagreb u Zagrebu 26. II. o. g., Celje u Celju 26. II. o. g., Tuzla u Dobroju 4. III. o. g., a gde je ostalih 15 župa? Rok za prijave je prošao 8. januara o. g.; to je bilo objavljeno u I. broju Sokolskog Glasnika u rubrici »Iz starešinstva JSS«, kako bi moglo starešinstvo na vreme odrediti svoje zastupnike za glavne skupštine župa. Zar je takva ta naša sokolska tačnost, koja bi morala biti sestra rada, majka reda a boginja slobode!

Savezni dan uplatila su za g 1927. društva (II. izkaz):

Šabac, Požarevac, Vrdnik, Zemun, Valjevo, Bjelovar, Hercegovac, Laško, Mozirje, Vojnik, Čuprija, Mengče, Preserje, Vel. Lašće Ruše-Selnica, Sv. Lenart, Korčula, Stari Tutog, Stari Sivac, Kumanovo Prilep, Murter, Lukavac, Bošanj, Zagreb II.

Isključenje.

Iz svih društava učlanjenih u JSS isključen je bivši član Sokolskog društva u Subotici — Mate Mukić.

Iz statističkog odseka JSS.

Od raznih društava stižu nam pitanja braće statističara, treba li i za godinu 1927 sastaviti »Veliki statistički izveštaj«. Odgovaramo: **netreba!** Uporavljamo tom prilikom sva bratska društva i svu braću statističare na »Upustva za vodstvo članskog katastra i sokolske statistike« objavljena u Sokolskom Glasniku br. 21—22 u godini 1926, na temelju kojih se sastavlja taj »Veliki statistički izveštaj« samo svake treće godine i to: za god. 1926 1929 1932 itd.

Ujedno pozivamo sva ona društva, koja za god. 1926, još nisu poslala »Veliki statistički izveštaj«, da nam ga pošalju preko nadležne župe što pre, jer je krajnje vreme da sastavimo statistiku za god. 1926. Zdravo! J. Milost.

Iz prosvetnog odbora JSS.

Poziv svim župskim i društvenim prosvetarima.

»Sokolski Glasnik« glasilo JSS pobudio je svojim novim oblikom, sadržajem i uređivanjem opštu pozornost i zanimanje ne samo među sokolskim članstvom već i u javnosti, koja je naklonjena Sokolstvu. Naše je nastojanje, da se »Sokolski Glasnik« usavršava u svakom pogledu od broja do broja i da postigne što više pretplatnika. Prosvetni odbor JSS smatra za svoju dužnost, da upozori sve župske i društvene prosvetare na najvažniju agitaciju za »Sokolski Glasnik«. U delokrug sokolske prosvete

spada i delo za sokolsku štampu, koja je propagandističkog značaja i važnosti za širenje i razumevanje sokolske ideje među našim narodom. Župski i društveni prosvetari, obogatite zanimljivim doprinosima naše savezne glasila, tražite među sposobnom braćom i sestrama saradnike, pomnožite broj pretplatnika! Zdravo!

Prosvetni odbor JSS.

Sednica zbora župskih prosvetara.

Održaće se po dosadašnjim dispozicijama prilikom glavne skupštine JSS u Kragujevacu 18. marta u 7 sati pre podne u dvorani I. muške gimnazije. Ta sednica održaće se zajedno sa redaktorskim sokolskih listova i socijalnih odseka JSS. Tačnije upute i dnevni red sednice dobije župe u okružnici i u »Sokolskom Glasniku«. Danas već upozoravamo i molimo župske prosvetne odbore na možebitne savete ili predloge, koje je treba odmah poslati saveznom P. O.

XXXIX. SEDNICA STAREŠ. JSS 16. januara 1928.

Brat tajnik čita brzojavne pozdrave sa glavnih skupština društava: Bjelovar, Šibenik i Beograd-Matica, te dopis Sok. dr. iz Dedroita u Americi, koje moli potrebne informacije Društva Grosuplje i Krško javljaju svoje glavne skupštine. Čita dopis br. župe u Banja Luci o Sokolskom Glasniku. Prima se s radošću do znanja.

Delegati za župske glavne skupštine: u Bjelovaru zastupaju JSS brat Fux ili br. Cobal u Kragujevacu brat Čobal, u Šibeniku br. podstarosta Kajzelj, u Zagrebu br. starosta Gangl.

Brat gospodar predlaže, da starešinstvo izradi pravilnik stalne prednjačke škole u Ljubljani i fundira za nju potreban kapital. Nadalje, da Jug. Sok. Matica ostane u Ljubljani, i da se to donese među predložima starešinstva na glavnu skupštinu jer postoji za stalnu prednjačku školu u Ljubljani zaključak I. Sabora. Prima se.

XL. SEDNICA STAREŠINSTVA JSS 23. januara 1928.

Brat starosta izveštava, da je starešinstvo JSS čestitalo Nj. Vel. kralju na rođenju sina — princa Andrije. — Braći dr. Murniku i dr. Jamaru izrazilo je starešinstvo saučešće prilikom smrti u obitelji. — Čita predlog za dnevni red glavne skupštine JSS koji se po kratkoj debati jednoglasno prima.

Brat tajnik čita brzojavne pozdrave sa glavnih skupština društava: Kruševac, Kragujevac, Mrkonjić grad, Zemun Dubrovnik, Metković, Hvar, Niš, Novigrad, Nikšić i Sid. — COS zahvaljuje na izraženom saučešću prilikom smrti br. dr. Zocha.

Osigurajući fond je isplatio 280 Din Dragici Strueljevi naraštajki Sokola I. u Ljubljani

Gospodarski odsek je donio predlog, da se II župama oduzme posredovanje kod uplaćivanja društvenih doprinosa. Predlog je po kratkoj debati prihvaćen.

Iz župa.

Iz sokolske župe — Mostar.

Peti župski prednjački tečaj.

I ovaj peti župski prednjački tečaj završila je ova župa sa lepim uspehom. I ako veliki naponi i materijalni izdatci ipak župa nije žalila i najvećih žrtava oko ovog tečaja, jer je uverena da je to jedini put i način rada za lepšu i bolju budućnost Sokolstva. Pošto se naša župa prostire po najpazsivnijem kraju naše otadžbine, bilo je teško udovoljiti svim potrebama ličnim i društvenim, jer materijalno siromaštvo tako je jako među našim društvima da je trebalo sa minimumom izdataka osigurati svakom kandidatu pohadanje tečaja. Zbog toga, nešto uz žrtvu sokolske župe a nešto kola Srpskih Sestara a poglavito predusretnošću prestavnika vojnih vlasti osobito generala gosp. Milivoja Čadevića i komandanta Nevesinjskog pešadijskog puka gosp. Konstantina Magdića. Materijalni troškovi za sve učesnike bili su minimalni, tako, da je pojedini kandidat platio za svu opskrbu stan sa banjom hranu pišaći pribor i troškove za izlete svega Din 750 za vreme od 15. novembra do 17. decembra 1927.

Na ovaj tečaj poslali su svoje članove ova društva: Cetinje brata Milorada Jankovića, Čapljina br. Ibra Fazlića, Gacko braću: Todora Starovića i Arifa Hrustanovića, Metković sestru Franku Pipinić Mostar braću Ljubu Kujundžića i Franju Kumara, Opuzen br. Simu Šiljega, Potomje br. Iva Andrićevića, Stolac braću Neda Radojevića i Branika Kureša Vela Luka braću Frana Franulovića i Marka Zuvelu i Vrgorac br. Franju Bajala.

Prema tome deset društava u našoj župi i ove godine dobiva nove, ne samo tehničke radnike, već radnike i za poboljšanje administracije i organizacije sokolske. Uspeh je bio sledeći: Sa povoljnim uspehom položili su župski prednjački ispit braća: Branko Kureš i Nedeljko Radojević. Sa odličnim uspehom položili su društveni prednjački ispit braća: Marko Zuvela, Ivo Andrićević i Ljubomir Kujundžić. Sa povoljnim uspehom položili su društveni prednjački ispit braća: Todora Starovića Milorad Jankovića, Simun Šiljeg, Ibro Fazlić, Franjo Kumar, Franjo Franulović i sestra Franka Pipinić. Dva kandidata su odložili svoj ispit za kasnije.

Na ovom tečaju nastojalo se je da svi kandidati dobiju pored potrebnog sokolskog znanja, što više ljubavi i volje za organizovanjem sokolskih četa u našim selima, jer dosadnji rad po društvima nije mogao zadovoljiti starešinstvo ove župe pa je zbog toga i postavilo sebi za cilj u radu organizovanje najširih naših narodnih redova, a to su naša sela. Buda koja vlada u selima naše župe i u materijalnom i u prosvetnom pogledu tako je velika, da se ne može zamisliti ni jedno pravu sokolsko sreće, koje bi se zadovoljilo sa današnjim radom po varoškim sokolskim društvima, koja manifestuju svoj rad u akademijama, zabavama i sokolskim sletovima. Sokolovati po varošima u kojima se nalazi preobilje potrebnih i nepotrebnih kulturno-prosvetnih, a i zabavnih ustanova koje su prouzrokovale prezasićenost i nehanj za sve nacionalne ideale, dok s druge strane u našem selu, jezgra našeg naroda preživljuje čemerno, brinući se za održanje života svog i svojih bližnjih.

Tokom tečaja kandidatima je predavano gradivo iz jedanaest predmeta, koje su predavali sledeća braća:

Sokolsku ideju brat Vebija Imamović, Sokolski sustav, metodiku i sprave brat Petar Colić Sokolsku istoriju br. dr. Pero Mandić, Sokolsku organizaciju br. Milivoj Jelačić, Istorijsku gimnastiku br. Dordo Perin, Sokolsku prosvetu i rad na selu br. Čedo Milić, Psihologiju br. Hasan Pikić, Ritmiku sestra Lida Houškova Anatomiju, fiziologiju i prvu pomoć br. dr. Zlatko Nardeli i Laku atletiku br. Lazo Prnjatović.

Uspehom ovoga tečaja starešinstvo je potpuno zadovoljno, jer marljivost i ljubav za sokolstvo, koju su pokazali kandidati za najveću je pohvalu u ujedno i nada starešinstvu, da će nova godina sokolskog rada biti mnogo plodnija i uspešnija. Tečaj je završen 17. decembra 1927. sa sokolskom akademijom, koju je priredilo društvo u Mostaru. Na toj akademiji izvodili su kandidati nove vežbe za naraštajski i budući župski slet, a starešinstvo sa velikim brojem građanstva oprostilo se te večeri sa prednjacima, uručivši svakom svedodžbu o postignutom uspehu.

Društvene godišnje skupštine.

Održavanje društvenih godišnjih skupština u našoj župi i toku je. Do sada održala su svoje skupštine ova društva: Imotski, Tivat, Hercegovni, Perast Mostar, Komin, Nikšić, Korčula, Čapljina, Opuzen, Kotor, Duvno, Stolac Dubrovnik, Metković, Trebinje, Blato i Vela Luka, čije izveštaje starešinstvo prima i na temelju kojih izraduje svoj izveštaj za godišnju žup-

sku skupštinu. Neka društva održala su svoje skupštine ali župu nisu još izvestila i koje sa okružnicama svakom društvu više puta upozoravano na ovu dužnost. Izaslanici starešinstva prisustvovali su mnogim društvenim skupštinama, te se lično uverili o pravom stanju i radu tih društava.

Osnivanje »sokolskih četa« i rad u njima.

U prošloj godini sokolska župa osnovala je u više srezova sokolske čete, tako da danas imamo 14 njih na broju i to: Bijelo Polje Zitomislji i Pijesci (društvo Mostar), Miljevac, Udrežnje, Krekovi i Bijenja (društvo Nevesinje), Samobor (društvo Gacko) Kiepci i Prebilovci (društvo Čapljina) Donja Poplat i Dabar-Polje (društvo Stolac) i Bradina (društvo Konjic), a Sokolsko društvo Cetinje osnovalo je četu Bajice.

I ako je rad oko osnivanja sokolskih četa u selima Hercegovine bio otežan pored svih nedaća koje vladaju u našim zapuštenim selima još i ovogodišnjom sušom, koja je uništila sve letošnje useve ipak uspeh i rad Sokola na selu mogao bi poslužiti za primer mnogim varoškim društvima, a našim javnim radnicima otvoren novi vidike i puteve za rad na prosvetivanju zapuštenog sela.

Ove sokolske čete tokom zime održale su više članskih sastanaka i sokolskih zabava, koje su svojim programima izazvali divljenje među ljudima, koje veseli nacionalni rad i napredak. Na ovom mestu moramo naročito istaći, zabave sokolskih četa u Miljevacu, Bijelom Polju i Donjem Poplatu, jer su one uz moralan uspeh postigle i zavidne materijalne rezultate.

Skupštine ovih četa već se također održavaju i do sada starešinstvo je bilo zastupano na skupštinama četa: Zitomislji, Pijesci, Bijelo Polje i Dabar Polje. Izveštaji, koji govore o radu u ovim četama vrlo su interesantni, jer se jasno može opaziti da duh i oduševljenje, koje vlada među njihovim članovima, obećuje veliku budućnost u novom području sokolskoga rada. Sa naročitom radošću moramo ovde konstatovati, da je među najuspešnijim skupštinama i manifestacijama sokolskog rada bila skupština sokolske čete u Miljevacu jer je na njoj bilo prisutno toliko naroda i omladine, da je to izgledalo i ličilo na neko veliko nacionalno slavlje. Starešina ove čete brat Mirko Žerajić, član porodice atentatora na Potioreka, Bogdana Žerajića, sa odborom tako je iserpio, pametno i lepo vodio glavnu godišnju skupštinu, da za njim zaostaju mnoge starešine društava kojima je Bog dao sva materijalna zadovoljstva. Sokolsko društvo u Nevesinju da bi se odužilo u neku ruku ovoj agilnoj četi, naročito je došlo sa sokolskom muzikom na njihovu skupštinu, posle koje su im provizirali pravo i najveće narodno veselje u ovom selu. Na redu su skupštine i drugih četa.

Godišnja župska skupština.

Starešinstvo ove župe na svojoj zadnjoj sednici zaključilo je da ovogodišnju župsku skupštinu održi 4. III. 1928. u Hercegovnom. Ovaj datum uzelo je zato što su za 26. februara o. g. zakazani opštinski izbori u Bosni i Hercegovini kao i zbog toga što sporu pristizju skupštinski izveštaji pojedinih društava, te je župa zbog manjkavosti mnogih podataka osobito izveštaja o radu zadnjih meseci i izveštaja o sokolskoj štednji po stanju 31. decembra 1927. Imena društava, koja suviše izostaju u izvršavanju svojih dužnosti, starešinstvo će morati u idućem broju javno izneti, jer nije pravo da se dobra društva za primeran rad hvale, a nemarna ne pokude.

Već smo u svom poslednjem izveštaju izneli kako je jaka tendenca župe da svoj rad prenese na selo. Mi tu tendencu smatramo zdravom i jedino spasonosnom za Sokolstvo. I eto u »gladnoj« Hercegovini ovaj se pokret u velike razmahao. Pre rata ovaj pokret zahvatio je najveće razmere, ali je rat sve to uništio i trebalo je osam godina oporavka. Sada se taj rad oseća sve jače i intenzivnije. Neke su čete već priredile svoje priredbe sa vanrednim uspehom, a neke se u velike pripremaju da istupe najpre u selu a zatim u susjednoj varoši. Prednjači župski starosta brat Milić koji drži česte govore u kojima kudi sve mane, kao lenost, raspojasanost uz jalovo tugovanje na sve i bezvoljnost za svakim idealnim radom. Dobro je na jednom mestu spomenuto da je korupcija, o kojoj grešnici najviše govore, mali jad prama ovom koji prouzrokuje nesavesnost vršenja dužnosti na svim linijama. Organizovanje naroda u Sokolstvo je idealan cilj omladine koja je zaboravila, da je idealnije biti nacionalni radnik bez nagrade, već ministar uz platu. I tako danas smelo možemo kazati, da će pokret Sokolstva na selu označiti svojim radom novu epohu u našem nacionalnom životu on će biti značajan u budućnosti narodnog preporoda.

I u vidu svega ovog održan je zbor župskih načelnika, koji je jednoglasno donio zaključak, da se u Mostaru na godinu održi prvi veliki naraštajski slet a istupice na njemu sve srednje škole sa teritorija mostarske oblasti i seoska deca.

Tragična smrt brata Mike Kovarčevića našla je bolnog ali i snažnog odjeka u celoj župi održana su u župi uz razne komemoracije i dva mitinga. Jedan u Mostaru, a drugi u Dubrovniku.

Redove pako naše župe ostavila su dvojica Sokolova. U Mostaru je preminuo brat Nikola Jakšić član sokolskog društva iz Opuzena a u Ljubuškom preminuo je vredni starosta društva Hilmiya Sadiković. Pokojni Hilmiya bio je vredan kulturni radnik i sa njim je Ljubuški mnogo izgubio. Ovoj dvojici sokola neka je večan pomen među nama. P. K.

Sokolsko društvo Komin održalo je svoju glavnu godišnju skupštinu 16. januara o. g. Istoj je prisustvoval kao delegat župe »Alekse Šantića« u Mostaru brat R. Šarić, a od Sok. društva iz Metkovića prisustvovali su braća: Jovo Popovac, star. dr. Mato Koščina, pred. Prosvet. odbora sa gospodom i kćerkom D. Bazeli, statističar te tajnik Neretv okruga R. Njirić sa još nekoliko braće.

Skupština se održala u novoosnovanim prostorijama Sok. društva u Kominu. Prvi uzima reč starešina br. Krešo Medak, zahvaljuje se braći izaslanicima iz Metkovića i Mostara pozdravlja sakupljenu braću koja su u takom lepom broju posetila ovu skupštinu i koja su u ovom kratkom razdoblju od osnivanja društva pa do danas doprinela da društvo ima ovakvog zamernog moralnog i materijalnog uspeha. Uzima zatim reč br. R. Šarić delegat župe. U kratkim potezima iznaša historijat ovog mladog društva, divi se austrajnosti i svesti ovog napaćenog i siromašnog seljačkog sveta, priznaje i zahvaljuje se braći, koja su doprinela materijalno radeći dan i noć, e da se što pre i bolje podigne ovaj skromni dom. Pozvan od prisutnih uzima reč prosvetar Sok. društva iz Metkovića brat dr. Mato Koščina.

U lepom i stvarnom govoru iznaša rad i uspehe našeg i celokupnog Slovenskog Sokolstva te resumirajući isti preporuča braći, da se izdignu sa svojim radom i lepim ponašanjem iznad prosečne sredine, kako bi time kao uzor ljudi mogli postati korisni članovi svoje porodice, a kao vredni branioci kralja i domovine svoje. Popraćen burnim aplauzom obećaje braći, da će ih u što skorije vreme posetiti i održati im jedno predavanje o Sokolstvu. Nakon čitanja izveštaja pojedinih funkcionara društva daje se jednoglasno razrešnica starom odboru i prelazi se biranju novog odbora. U novom odboru ostala su u glavnom ista lica, osim malih promena.

Donešeno je nekoliko vrlo lepih i korisnih predloga, a jedan od najboljih je osnivanje društvene čitaonice, gde će se se ova vredna i radna seljačka mladost sastajati i napajati se duševnim bogastvom. Na kraju sednice brat Šarić ponovno se zahvaljuje braći i toplu im preporuča da ne klope duhom već da korace smelo napred te da podvostruč rad na korist velike sokolske obitelji, a time će najbolje koristiti i domovini. Ovaj lepi akt sok. rada protekao je dostojanstveno i lepo kako se to dolikuje treznom i ozbiljnom sokolskom radu.

Prvo nego zaključimo ovaj naš kratki izveštaj dužnost nam nalaže da se i ovim putem bratski zahvalimo tvrći »Braća Damić«, koja je braći delegatima stavila na raspolaganje svoj motorni čamac besplatno.

Sokolsko društvo u Dubrovniku.

U jeseni opet smo se dali na posao. Održan je drugi prednjački tečaj od 2. oktobra do 6. novembra. Dne 12. i 13. novembra položili su 6 braće i 2 sestre društveni prednjački ispit pred komisijom, kojoj je predsedao župski načelnik br. Colić. Svega su ove godine položili društveni prednjački ispit 10 braće i 4 sestre. Pomoć novih prednjačkih pomoćnika povoljno se oseća u društvenom radu. U decembru, osim obavezne akademije u proslavu narodnog ujedinjenja održano je Nikolino veče i omladinska akademija. Nikolino veče bila je novost za Dubrovnik, pa je u gradu vladalo veliki interes za tu priredbu. Uopšte je značajno za naše priredbe da u poslednje vreme općinstvo dolazi do pola sata pred zakazani početak jer se boji da se kasnije nebi dobilo zgodno mesto. Nikolino je veče uspeo preko svakog očekivanja. Sala je bila puna, skoro, kao na našim svečanim akademijama. Naše omladinske kategorije bile su skoro u punom broju, blizu 200 došli su i njihovi roditelji, pa i mnogi roditelji s decom, koji još nisu u Sokolu. Na programu bile su ritmičke igre, nekoliko muzičkih komada a kao glavna tačka dolazak Sv. Nikole sa pratnjom. Sv. Nikola obdario je sve naše male i svakome je učinio kakovu primedbu iz sokolskog života što je bilo poprave no živim odobravanjem ostalih. — Na omladinskoj akademiji pored telovežbenih tačaka omladinskih kategorija i sviranja sokolske muzike, prikazan je i naraštajski igrokaz »Sokolčić«. Po no-

voj godini prosvetni je odbor izradio program priredaba i upravnih ga je odbor već odobrio. U tim priredbama namjerava se održati niz predavanja, koja će članstvo a i širu publiku upoznati sa sokolskom idejom i sokolskim radom. Pored ostalog prednjački zbor i upravni odbor rade na tome da se nađe zgodno mesto za letno vežbanje.

Iz sokolske župe — Tuzla.

Poučeni iskustvom, da kočenje rada u pojedinim društvima dolazi u većini slučajeva radi nestašice svesnih i dobrih prednjaka organizovala je naša župa svoj prvi prednjački tečaj koji je održan 3.—17. jula p. god. Od 16 društava naše župe posetilo je tečaj 12 članova, 3 članice i 8 naraštaja.

lište. Time bi se omogućilo gajenje i onih grana telovežbe, koje se nemogu vezhati u zatvorenoj vežbaoni.

Godinu 1927. smo završili činom pijeteta napram blagopokojnom narodnom borcu Franu Supilo, čiji smo pepeo dana 31. decembra izpratili iz Gruža u Dubrovnik.

sati praktično vežbanje: žup. proste vežbe »Karmen« 12 sati, poseta javnog časa u Kreki 2 sata ispit 4 sata. Svega 140 sati. Prehrana je bila organizirana u Prosvetnom dač. Domu a stanovanje u gimnaziji.

Tečaj je apsolviralo sa vrlo dobrim uspehom 3, dobrim 12, dovoljnim 8.

I. prednjački tečaj tuzlanske Sokolske župe.

jaca. Svega 23 posetioca. Po zanimanju bilo je posetioca: 3 bravara, 1 stolar, 2 brijača, 1 nadglednik, 2 trgovca, 2 priv. činovnika, 1 dak. Naraštajaca: 7 daka i 1 naučnik. Na tečaju se radilo prema unapred izradenom programu koji je obuhvatao: proste vežbe 28 sati, redovne vežbe 15 sati, metodika 14 sati, laka atletika 12 sati, Tyršov sustav 14 sati, uređaj sprava i vežbaona 2 sata, historija telovežbe sokolstvo, ideologija 15 sati, organizacija 4 sata, organ. tehn. organa 1 sat, praktično vođenje sednice 2 sata, sokolska administracija 2 sata, statistika vežbi 2 sata, župska matica 2 sata, higijena 8

Ponašanje vrlo dobro 16, dobro 7. Poset vrlo dobar.

Uvidajući korist ovakvih tečajeva priređuje župa II. tečaj u junu o. g. na koji će eventualno primiti i nekoliko posetilaca iz drugih župa, koje to budu željele, jer se je i u prošlog godini prijavilo nekoliko članova iz drugih župa sa željom da posete naš tečaj ali je nažalost prijava kasno učinjena.

Gradska opština u Tuzli pomogla je održanje tečaja sa prilogom od 1000 Din na čemu se župa ovom prilikom najtoplije zahvaljuje gradskoj opštini.

Iz sokolske župe — Novi Sad.

Sokolsko društvo u Subotici, proslavilo je praznik Ujedinjenja akademijom u gradskom pozorištu. Kakvo je interesovanje vladalo za ovu svečanost vidi se po tome, što su 14 dana pre akademije bile sve ulaznice rasprodane. Program je ispunio potpuno očekivanje gledalaca. Odmah 1. tačka prijatno je iznenadila svakoga. Pojavilo se 24 muške dece sa vežbom uz pesmu »Mi smo deca iz Sokola, dobro vežbat znamo«, vežba od Fr. Erbena. Zatim 28 ženske dece sa bršljenim venčicama i belim odelima odali sliku nežne nevine dečije duše i čistoće. Vežbale su 3 sastava od Jegera vrlo skladno i živo. Prednjački zbor (8) primljen je vrlo simpatično sa svojim vežbama na vratilo. Vežbe su bile u saglasnosti sa snagom i izvežbanošću vežbača. Videli smo ipak i nekoliko vrlo teških i napornih vežbi. Pred nastupom muškog naraštaja zasvirao je muzički odsek naraštaja 2 marša na frulice i to marš Starešine Jug. Sok. Saveza Gangla i marš starešine Sok. društva u Subotici Petrovića. 8 naraštajaca odvežbalo je vrlo lepo osmieu od Hájka, 9 članica 3 sastava sa buzdovanima na Jugoslovenske pesme (Jeger), prednjački izbor muški ratnu devetku od Doude. Ova vežba je odvežbana tako precizno i tako lepo, da se morala ponoviti i bila pozdravljena burnim aplauzom. 12 članica 12 naraštajki nastupa ka vežbi Ritmički dvozbor (Očenašček). Kako su članovi zdravljem i snagom u devetki tako se članice i naraštaj nežnošću i lepom ritmičkim pokretu kao i smišlenošću vežbi zadivili i oduševili sve prisutne. Kao drugi deo programa prikazan je film VIII. Sveslovenskog Sokolskog sleta u Pragu koji je bio krucna sokolskih vežbi i prijatno nas sve podsetio na nezaboravljene dane u zlatnom Pragu. D. Jeger.

Kraj svih svojih poteškoća, ovo društvo je ipak i u prošlog godini izdalo svoj list »Sokolsku Misao«, priredilo je veliki župski slet u svome mestu te osim toga održalo lep niz javnih vežbi, akademija, predavanja i bratskih poseta. Od naročite važnosti je učiteljska skupština dvaju somborskih školskih srezova održana u Sokolskom domu na kojoj je zamenik društvenog starešine održao predavanje o Sokolstvu sa naročitim obzirom na školu i selo. Izgradnjom svoga doma, ovo društvo je postiglo mogućnost da razvije najintenzivniji sokolski rad i sav današnji napor društvene uprave upućen je u pravcu saniranja finansijskih pitanja društvenih da bi se bezbrižno i punom snagom moglo baciti na tehnički i prosvetni sokolski rad, — na kome je kraj svih desadanjih poteškoća postiglo jedno među prvim mestima u svojoj župi.

Novi sokolski prednjaci.

Kod sokolskog društva u Starom Bečeju održan je od 17. oktobra do 5. novembra 1927 godine društveni prednjački tečaj, koji je pohađalo 17 članova i 4 članice. Ispiti su održani 13. novembra 1927 god. kojima je pristupilo 14 članova i 3 članice. Ispit su položili svi kandidati i to: braća: Vojin Belić, Borivoje Midić, Jakob Letujčić, Zarko Čosić, Jovan Vorgić, Miloš Rad Zivkov i Aca Popović sa odličnim uspehom; a braća: Vujića Čipčić, Radoje Gavrić, Mihajlo Boberić, Sima Zivkov, Petar Doroslovačić, Jovan Zivkov i Krsta Civić sa uspehom; i sestre: Bisenija Stojić, Julijana Horvatić i Ruža Cvečanova sa odličnim uspehom. Nove prednjake i prednjačice pozdravljamo sa željom da sa stečanim spremom još uspešnije rade na širenju naše sokolske misli. Zdravo! G—ki.

Iz Sokolskog Okružja Staro-Bečejskog

Rad ovoga društva u 1927 godini bio je vrlo obilan, kao što se to vidi iz sledećega: 29. maja održan je okružni slet u Starom Bečeju sa utakmicama odeljenja članova i muškog naraštaja. Ukupan broj učesnika bio je preko 700. Sve vežbe od svih kategorija izvedene su sa osobitom preciznošću, a naročito je uspeva vežba muškog naraštaja i članova. Uveče je priredena Akademija na kojoj je društvo St. Bečej i Srbobran dalo nekoliko vrlo uspešnih vežbi. Poseta je bila vrlo dobra kako na Sletu tako i na Akademiji. Ne samo od meštana, nego i iz okolice,

Sokolstvu naklonjenog gradanstva; te je tako i moralan i materijalan uspeh postignut.

Sva ostala društva u ovome okružju i to: Srbobran Mol, Čurug, Ada, B. Petrovo selo i Bačko Gradiste priredili su u svome mestu javne vežbe sa akademijama, na kojima su prema zaključku načelnika društava u okružju obavezno sva društva učestvovala. Poseta je svuda bila dobra te se materijalno stanje društava u prošlog godini znatno poboljšalo.

Iz sokolske župe — Novo mesto.

Sokolsko društvo Metlika. Dne 6. I. 1928 smo imeli u telovadnici svoj 21 redni obćni zbor. Brat starosta Dako Makar je po pozdravu in zahvali vsem sodelujočim prešel takoj k dnevnemu redu. Tajnik br. Janko Čerček je očit delovanje društva v upravnem pogledu, omenjal razne prireditve opozarjal na boljše delo v bodočem letu posebno na prosvetnem polju, omenjal pa tudi dosežanje uspehe društva po tega 20 letnem obstoju, zlasti uspehe vseh telovadecv in njih načelnikov ob priliki akademije ob proslavi 20-letnice katero je društvo proslavilo sicer skromno vendar bi se lahko v telovadnem oziru kosalo z marsikaterim v večjih krajih; kajti pri omenjeni akademiji je nastopilo nič manj, kakor 103 telovadecv. S pozivom, da veljal naše delo v bodočnosti posebno deci in naraščaju, je končal svoje poročilo. Blagajnik br. Zdravko Novak je podal izčrpno poročilo blagajne iz katerega je povzeti da je imelo društvo dohodkov 21.428 Din 55 par izdatkov 20.745 Din, tedaj aktivno za 683 Din 55 par, poleg tega z društvenim premoženjem v gotovini in papirjih v znesku 2180 Din 87 par, od katerega tvori večino zletni fond, v katerega se daje žal šele zadnje čase 20% čistega dobička od vsake prireditve. Dolga nobenega. Poročili je sledil absolutorij Mesto v poletju v Argentinijo odšlega, nad vse delavnega načelnika br. Franceta Weissa poročala je istotako delavnega načelnica s. Marija Ganglova o telovadnih prireditvah ter posetu telovadnice. Iz poročila je razvidno da je telovadba pri članstvu in pri naraščaju nekaj padla, gotovo vsled* odhoda članov v Ameriko in k vojskam. Pač pa se je dvignil poset telovadnice pri deci, članicah in ženskem naraščaju. Prireditve: 2 akademiji, 1 javni nastop, tekma naraščaja in dece, Udeležba treh tekem in sicer članice in vrsta članov pri pokr. zletu v Ljubljani, župna tekma v Novem mestu naraščaja v Karlovcu. Uspeh povsod prav dober ali dober. V vrsti prvaka br. Štuklja v Novem mestu so nastopili tudi trije naši člani. Končno javen nastop pri tej priliki in v Gradcu. Načelnik gradbenega odseka Konrad Barle je poročal natančno o dohodkih. Začel je s 17.776 Din začetkom leta, končal pa s 25.868 Din, tedaj s pomnožitvijo fonda za preko 8000 Din, za kar je izrekel zahvalo vsem, posebno br. Ivo Bakovič in br. Janko Čerčku. Nato je bil voljen sledeč odbor: starosta br. Makar podstarosta in prosvetar br. Drobnič tajnik in poročevalec br. Čerček, blagajnik br. Zdravko Novak, načelnik br. Leopold Novak, načelnica s. Ganglova, podnačelnik br. Kambič, podnačelnica s. Ivčeva, matrikar br. Zajec, načelnik gradbenega odseka br. Blagoštinšek gospodarja br. Guštin in Grbec knjižničarka s. Omerzlava, odborniki: br. Konrad Barle Kočevar Weiss, namestniki: br. Stipančič Weiss. Po predlogu br. tajnika je bil sprejet sklep da prejme za leto 1928 vsak član 1 blok s 100 listki po 1 Din v razpredajo za sklad Sokol. doma. S tem smo končali svoj obćni zbor z geslom: v delu je spas! Zdravo! ě.

Sokolsko društvo u Dugoju Resi održalo je 2. o. m. svoju redovitu godišnju gl. skupštinu. Uz prisuće brojnih članova (ca) te izaslanika vlasti g. Janko Petrak, br. starosta otvorio skupštinu i kratkim govorom osvrće se na rad društva u minuloj godini. Nakon iscrpnog izveštaja ostalih odbornika, podeljen je starom odboru apsolutorij i izabran sledeći novi: Starosta: br. D. Čopček; zamenik staroste: Dr. A. Longhino; prosvetitelj D. Čindrić; načelnik: A. Defrančeski; odbornici: J. Ungar, J. Stojić, E. Marijon, M. Počina, V. Relić, Defrančeski J.; rev. odbor: Ing. D. Vranjina J. Span. — Iscrpivi dnevni red, br. starosta zaključuje skupštinu apelujući na braću i sestre da rade i neka uložie sve svoje sile na to, da im rad bude obilatiji od onoga lanjskog, koji je po njegovom mnenju zamerno dobar. Na I. odb. sednici koja se održala 4. o. m. konstituisao se odbor ovako: tajnik: br. J. Defrančeski; blagajnik: E. Marijon; statističar: N. Relić; gospodar: U. Počina. — Novo izabrani odbor imaće teških muka, moguće i nešto većih nego dosadašnji, ali mi verujemo da će on sve to svladati i preći preko sviju zapreka, vodeći društvo iz dana u dan u sve lepšju budućnost. Ne smeta što momentano nema prostorija za vežbanje što nemate gde da uzgajate i jačate telo, vi

se držite svejedno na okupu i radite za veliku Ideju — ideju Jugoslovensstva — Slovenstva — Čovečanstva!

Odlaskom br. Glassnera iz Duge Rese Sokol. društvo gubi vrlo mnogo. Kao načelnik društva znao je uneti uvek među članove duh bratstva i snosljivosti, znao je uneti red i disciplinu. Pod njegovim vodstvom postiglo je društvo vrlo lepih uspeha, kao priredbama u mestu tako i učestvovanjem na strani. Njemu imademo mnogo toga da zahvalimo — ali ne. Ti nisi tražio hvala ni časti, ni lovor. Ti si bio radenik, borac, voda brat drug —

U Tvom budućem delokrugu želimo Ti, Drago, mnogo sreće, a Ti nastoj da se iz inostranstva kamo sada odlaziš vratiš čil i zadojen još jače Idejom Sokolstva, da nam budeš u slobodnoj domovini vodnik borac, za naše svetle ideale. D.

Iz sokolske župe — Split.

Sokolsko društvo u Makarskoj, kao svake godine tako i prošle, proslavilo je dan 1. decembra dan ujedinjenja na svečan i sokolski određen način, u okviru svojih društvenih i mesnih prilika i okolnosti. U jutro istoga dana, po svršenim funkcijama u crkvi, obavljjen je u društvenoj vežbaonici svečani čin sokolske zakletve. Tom prigodom društveni starešina br. Delić, održao je kratak govor o značaju ovog čina, istaknuvši, kako i koliko sokolski zavet veže svakog Sokolca za sokolsku misao i državno i narodno jedinstvo. Uz poklik jedinstvu našega naroda i trokratni: Slava!, u spomen velikom Sokolu-Junaku, blagopoičivšem br. Jozi Antunoviću ovom heroju iz najtežih borbi za slobodu i ujedinjenje — razidosmo se; a zatim je prisutnoj deci i naraštaju bila razdelena brošurica: »Put u sokolski život«, sa nekoliko popratnih reči o značenju tog Saveznog dara.

Na večer priredena je svečana akademija.

Akademiju je otvorio zamenik starešine br. Dr. Kleme Puharić. U svome slobodnom govoru, razvijajući nekoliko lepih i jezgrovitih misli, dao nam je jedan veoma uspehi, zaokruženi prikaz značaja 1. decembra 1918 godine. U ovom svome lepo smišlenom i toplom sugestivnošću izrečenom govoru, bio je br. Puharić više puta prekidan živim aplauzom. Ovo je ujedno prvi javni istup br. Puharića, pa mu na uspehu čestitamo, uverenju, da će svoje opšte i sokolske sposobnosti i dalje ulagati bez rezerve, u plodni sokolski rad, kad ga god ustrebamo. — Daljni sadržaj programa — tehnički deo — bio je forte akademije, po svojoj sastavu, a svojom izvedbom u celosti, središte neprekidnog interesovanja, kod svih posetioaca; izraz visokog uzgojnog rada u Sokolstvu. Opazili smo protivno no dosada, da je gradanstvo otišlo s ove akademije svojim kućama s najboljim impresijama, upravo pod utiskom sokolske telovežbe, koja je odasila svežinom i krepošću telesnog zdravlja, umetnošću, pesmom ritmičkog haemoničkih pokreta i simboličkim prikazima historije, tradicije i osobina Jugoslovenskog naroda. A ovo spada u zaslugu jedino prednjačkog zbora (i poštivovnih vežbačica) koji je svojom stručnom spremom i poimanjem svog poziva a neprekutim radom, postigao ovom prigodom ono, što odavna željamo postići, i tako našao, otkrio put kojim imadu voditi i razvijati svoj daljni telovežbeni rad, da postignu potpuni i harmonički uzgoj svojih pripadnika i što uspešniji, širok, neposredan utecaj na javnost; jer čemo njenu bezuvetno potrebnu naklonost pridobiti za sebe samo čistim najčišćim manifestacijama iz sokolskog života i rada, što nam je ova priredba posvedočila i dekalala svima, da smo to u mogućnosti. A kod ovog i glavne svoje nade oslanjamo na Prednjački zbor i poštivovnost vežbača.

Brojni odziv gradanstva bez razlike staeške i partijske pripadnosti uverava nas, da u našem mestu oživljuje interes za Sokolstvo što podvlačimo, naročitim zadovoljstvom. Moralni uspeh ove akademije bio je iznad očekivanja. Lep materijalni prihod namenjen je predstojećoj gradnji Sokolskog doma u Makarskoj.

Pozvali smo na akademiju sva nadležstva u mestu, ali sa žalošću smo morali konstatovati da su bila zastupana tek 2—3 od njih. Drugi ne dodoše. Ne znamo, čemu ovaj izostatak ovih najpozvanijih ovom prigodom; ali svesni smo da je to jedna neočekivana i štetna konstatacija na ovaj dan opšte i najvećeg narodnog blagdana. Vlade Lalić.

Sokolsko Silvestrovo na Visu. I ove godine na Silvestrovo naš Sokol priredio je u dvorani H. doma veoma lepu zabavu. Bogati program privukao je veliki broj gradanstva. Izvedeno je deset raznih tačaka. Pozorišni komad »Stari Vujadin« u 3 čina, izveli su doteranom glumom članovi, naraštajke i naraštajci. Sve proste vežbe, te one nastajacima i veslima, ritmičke vežbe »Male ptice« i simboličku vežbu »Vrbniče nad morem« od F. Švarvalda izveli su muška i ženska deca, naraštajci

i članstvo sa lepotom i sigurnošću, a zaslužno pobrali velik aplauz. Slijivu igru »Strajk glazbara« sa simfonijom »Svašta i ništa« od brata J. Vodvarka kapelnika sokolske glazbe odigrali su glazbari, baš komično i proizveli kod publike buru smeha i veselog raspoloženja. — Zatim je u osvitku nove godine glazba odsvirala koračnicu »Jugoslavija« komponiranu od našeg vrednog kapelnika Vodvarka, koji je osobitom veštinom aranžirao i muziku za sve vežbe.

Sokolsko društvo u Makarskoj priredilo je na dan 31. decembra »Silvestrovo večer« u formi akademije. Opšti karakter priredbe imao je pretežno zabavno obeležje, posebice po veselom raspoloženju koje je te večeri bilo zaapaženo, kao što je to i u skladu sa silvestarskim raspoloženjem.

Kod ove, kao i kod one akademije na 1. decembra opazili smo veću posjetu gradanstva no dosada, a i življe interesovanje u mestu za sok. priredbe, što nas veseli iz dva razloga: opazimo, da je u stalnom porastu kod našeg gradanstva interes prema svim manifestacijama iz sok. života i našeg društvenog rada a onda zato, jer baš to saznanje i nas Sokole oduševljava, bodri i podstiče na predatniji sok. rad.

Sve tačke programa izvedene su na način koji je izazvao veselo raspoloženje i priznanje sok. radu, te, u glavnome, zadovoljio posetioce i nas Sokole. Mogle bi se istaknuti neke za merke u pogledu programa i izvedbe kad ne bi postojali neki momenti, što se ovom prigodom moraju bezuslovno uvažiti. Moralni i materijalni uspeh zabave bio je dobar.

Jedno je, kod ovog za nas najvažnije: sa priredbom zadovoljni smo mi Sokoli i naši gosti. A to znači: uspeh. U našem slučaju — još jedan korak napred, dublje u život i dušu našeg gradanstva. VI—ić.

Iz sokolske župe — Veliki Bečkerek.

Rad Sokolskog društva u Vršcu okraja decembra 1927. 5. juna održan je okružni slet trećega okružja u Beloj Crkvi na kojemu je sudelovalo i vršacko sokolsko društvo. Tako smo isto sudelovali i na sletu Bačke sokolske župe u Somboru. Tamo je sudelovala i Vojna muzička škola iz Vršca. U julu nije bilo nikakvih javnih priredbi. U augustu održao je brat Đura Paunović predavanje o razvitku i dužnostima Sokolstva, u kojemu je na vrlo zgodan način uputio prisutne u sokolsku ideju. Za razvitak Sokolstva u Banatu bilo bi od velike važnosti da nas sokolski prvaci češće posjećuju i da drže ovako korisna predavanja. Posle predavanja održana je mala akademija i igranka. U septembru nije bilo javnih nastupa radi gostovanja Srpskog Narodnog Pozorišta iz Novog Sada. U oktobru priredeno je javno selo sa pozorišnim komadom »Prvi ručak«. vežbanjem podmladka i predavanjem sestre načelnice Nevene Bogdanović Lužički Srbije. Posle sela bila je igranka. 30. oktobra priredeno je naraštajsko selo sa vežbanjem, pozorišnim komadima, igrankom i predavanjem brata prosvetara Ante Tadića o potrebi i koristi naraštajskih sela. U novembru priredio je prednjački zbor dve igranke. — 13. novembra priredeni je parastos sa komemoracijom pokojnom bratu Miki Kovačeviću, generalu. Sudelovali su sve vlasti i društva. Na komemoraciji govorio je brat starešina Vladimir Glišić o životu i sokolskom radu brata Kovačevića, a jedan naraštajac deklamovao je prigodnu pesmu od R. K. Jeretova. 30. novembra priredena je svečana akademija u počast oslobođenja i ujedinjenja uz sudelovanje Vojne muzičke škole. Akademiju je otvorio prigodnim govorom brat starešina Glišić. Sve kategorije i pistonci Vojne muzičke škole odvežbali su devet tačaka. Posle programa bila je igranka. 3. decembra organizirali smo tri guslarske akademije za škole i gradanstvo onih guslara, koji su dobili prvu nagradu u Beogradu. 11. decembra održali smo ponovo naraštajsko selo, kojom je prilikom brat Tadić pročitao i objasnio naraštajcima saveznu brošuru »Put u sokolski život«. Posle toga naraštajci su odigrali dva pozorišna komada. 21. decembra priredili smo vojničko selo za pitome Vojne muzičke škole. Ovom je prilikom svirao orchester Vojne muzičke škole, a naraštajci su im idigrali tri pozorišna komada sa pevanjem. Brat Tadić održao im je prigodno predavanje. 25. priredili smo i treće naraštajsko selo sa pozorišnim komadom »Dva profesora«. — Još imamo napomenuti, da je prvoga decembra bila održana zakletva novih članova uz prigodno slovo brata podstarčine Ljube Nedeljkovića. — Brošure »Put u sokolski život« bile su podeljene naraštaju uz prigodne napomene. Članstvu i ostalim kategorijama održavaju se nagovori i daje im se razna sokolska literatura na čitanje. — Vežbanje se, redovno održaje tako isto i prednjački časovi Upravnog odbora, prednjački zbor i prosvetno odeljenje održavaju svoje sednice. Zdravo! A. T.

Iz sokolske župe — Bjelovar.

Glavna skupština Sokolskog društva u Bjelovaru. U nedelju, 15. januara o. g. održana je u društvenom domu glavna skupština Sokolskog društva u Bjelovaru. Skupština je bila vrlo dobro posećena a otvorio je br. dr. Sunajković, kratkim pozdravnim govorom i čitanjem poslanice JSS za godinu 1928. Iza izveštaja pojedinih funkcionara podeljena je starom upravnom odboru razrešnica, a nakon toga je po jednoglasnom zaključku aklamacijom izabran ovaj upravni odbor: Starešina dr. B. Sunajković, zamjenik dr. M. Omčikus, načelnik Viktor Ladenhauser načelnica Ljerka Sondičeva, prosvetar Miloš Borojević, te braća: Stjepan Sram, Uroš Šarčević, Jovan Dragojević dr. I. Sondić, dr. F. Winter, dr. V. Kalember, dr. M. Vukobratović, dr. A. Bošnjak, Rude Bičanić, Luka Čosić, Dušan Bjelajac, Dimitrije Tomić, te sestra Dara Cvjetičevića. Zamjenicima odbornika su izabrana braća: Nikola Vukas, Branko Malojčić i Nikola Tatalović. Revizori računa: Ljubomir Ivanković, dr. L. Šoški i Branko Petrović.

Ove godine se je iz izveštaja funkcionara razabrao vrlo intenzivan rad u svim granama sokolskog života tako, da društvo može biti potpuno zadovoljno sa uspehom rada u prošlogoj godini. Naročito je palo u oči, da su svi ti izveštaji bili potpuno saglasni u jednomoj pravcu, da se je prošlogodišnji rad naročito posle župskog slesta, osnivao na jedinstvenom sistemu, pa je u tome pravcu dan i poticaj budućem upravnom odboru. Iz njih se razabralo, da je naše Sokolsko društvo krenulo novim smerom, smerom intenzivnog i sistematskog rada posvećenog naročito vaspitanju svakog pojedinca.

Nakon što je glavna skupština dala ovlaštenje novom upravnom odboru za temeljitu nadogradnju i proširenje društvenog doma brat starešina je zaključio glavnu skupštinu. Iza glavne skupštine održana je društvena čajanka samo za članstvo. Zdravo!

Iz sokolske župe — Sarajevo.

Prošle jeseni održano je takmičenje naraštaja, muškog i ženskog u Visokom. Tom prigodom održana je sednica župskog odbora i zbora društvenih načelnika. Odlučeno je, da se održe nedeljni prednjački tečajevi. U sva društva koja ne rade poslaće se naročito izaslanici, koji će ispitati i eventualno odstraniti uzroke i smetnje daljnjem uspešnom radu. Sednica je zaključila, da se naročita pažnja posveti selu gde je još zdrav element. S toga će se od sada prirediti više izleta na selo. Za ovu zimu spremaju se i skijaški kursevi a i natecanja. Terena za skijanje ima u čitavoj Bosni, a u Sarajevu napose, više nego idealan. Pogibija brata Mike Kovačevića zavila je čitavu župu u crno. Povodom ovog događaja župa je održala parastos, a posle komemoraciju koju je otvorio brat dr. Peničić, dok je o pokojniku progovorio brat dr. Vojislav Besarović.

Iz sokolske župe — Zadar — Šibenik.

Dar šibeničkih Sokola našoj mornarici. Naša mornarica u Šibeniku slavila je 31. oktobra 1927. uspomenu na dan kada je na brodovima prvi puta zalepršala naša ratna zastava. Mornarska slava bila je uvećana dirljivim aktom bratske ljubavi i pažnje što su je mornarima ukazali sokoli. Šibeničko-zadarska sokolska župa darovala je toga dana zastavu broderskoj podoficirskoj školi u Šibeniku. Svečanosti su prisustvovali predstavnici osamnaest sokolskih društava sa sokolskom muzikom. Prisustvovali je kraljev delegat pukovnik Hristić admiral Prica i predstavnici vlasti. Starešina župe razvio je zastavu i predao ju komandantu škole uz iskrene i tople reči upućene čarima Jadrana. Izaslanik Jadranske straže privezao je na zastavu traku Jadranske straže. Konačno je admiral Prica izjavio blagodarnost Sokolima na ovom dragocenom daru ljubavi koju naši Sokoli gaje prema našoj vojsci i mornarici.

Iz Gorenjske sokolske župe.

V nedelju, dne 20. novembra 1927 je priredilo Sok. društvo Jesenice novotranji javni nastup, ki je v vsakem oziru odlično uspel. Nastop je otvoril moški naraščaj 12 po številu, ki je dobro izvedel vaje s palicami. Zatem so nastopili 4 člani in brezhibno izvedli proste vaje za pokrajinski zlet v Ljubljani. Pri tej izvedbi smo žele videti, kako so te vaje lepe. Sledila je orodna telovadba članice na bradlji in naraščaj na konju. Vaje obojih so bile sicer lahke, toda izvedene prav zadovoljivo. Nato je nastopila vrsta mlajših članov na drogu, kjer smo opazili nekaj prav nadpolnih telovadcev. Podmornu katerega je izpolnila društvena godba na pihala je nastopilo 10 naraščajnic s skupinskimi vajami na ko-

nju ob spremljevanju klavirja. Izvedba je bila brezhibna, skupine peštre in za Jesenice nekaj novega. Za njimi je nastopila vrsta najboljših telovadcev na visoki bradlji. Izvajali so vrhunske sestave z največjo lahkoto, sigurnostjo in eleganco. Priznati jim moramo, da je bila to najboljša vrsta, kar smo jih videli po vojni na Jesenicah. Zlasti je ugajala skupina šestih stoj na visoki bradlji. Za članj je nastopilo 12 članic s skupinskimi vajami s palicami ob spremljevanju klavirja. Vaje so bile jako slikovite. Začetek je bil nekoliko nesiguren, sicer pa izvedba dobra. Telovadbo so zaključili člani s skupinskimi vajami v šestnajstori katere so izvedli strumno; zlasti težka tretja vaja je bila izvedena z največjo sigurnostjo in članom. Ta lepi in peštri nastop sta pripravila in vodila brat načelnik Tone Buh in sestra načelnica Anica Zavodnikova.

M. Sušnik.

Iz župe Petra Mrkonjića — Banja Luka.

Sokolsko društvo u Bihacu priredilo je 21. o. m. svoju prvu zabavu u korist podizanja Sok. Doma u Bihacu. Zabava je poželja velik moralan i materijalan uspeh a programske tačke su bile osobito lepo i dobro izvedene. Proste vežbe svih kategorija članstva, hrvanje, mačevanje, vojska, mramorne grupe i žive slike. Bihacko Sokolsko društvo se je trgnolo na najaktivniji rad.

Iz sokolske župe — Zagreb.

Nova Gradiška. Naše sokolsko društvo priredilo je pored akademije 1. XII. 1927. parastos i komemoraciju za pok. generala brata Miku Kovačevića. Na istoj su sudelovala sva napredna mesna društva, te predstavnici svih ureda. O zaslugama pokojnikovim govorio je prosvetar društva brat Jovo Carević, koji je u svom govoru, obračunjujući se mladini sokolskoj naglasio, da ćemo se seni velikog brata odužiti jedino predanim radom za svoj narod i otadžbinu, kako je to i brat Kovačević radio. — S. M.

Iz sokolske župe — Ljubljana.

Redna župna glavna skupština se vrši v nedeljo dne 26. februara 1928. Zbor društvenih načelnikov pa v nedeljo dne 12. febr. 1928. Vse podrobnosti v okrožnici. Opozarjamo na to vse župne edince. Zdravo!

Župno starešinstvo.

Novi župni prednjaki. V nedeljo, dne 15. januarja 1928 so se vršili v Narodnem domu v Ljubljani župni prednjaški izpiti pred izpraševalno komisijo, obstoječo iz predsednika saveznega podnačelnika br. Vidmarja in članov komisije: župnega načelnika br. Jesiha, br. Svetliča in br. dr. Oražna. K izpitu so pristopile štiri sestre in pet bratov, od katerih dva nista napravila izpita. Odlično sposobni sta bili proslavljeni sestri: Jadviga Bogatajeva iz Kočevja in Vladimira Engelmanova iz Ljubljane; sposobni pa sestri: Brigita Twrdyeva iz Kočevja in Bara Zalarjeva iz Ribnice ter brat: Andrej Arko iz Ribnice. Srečo Batič iz Kočevja in Leopold Novelli iz Ježice. — Marljivim sestram in bratom izkrene čestitke! J. J. J.

Iz sokolske župe — Maribor.

Sokolsko društvo v Ljutomeru ima redni občni zbor 2. II. 1928. ob 2. ur popoldne v Sokolskem domu, z običajnim dnevnom redom. Zdravo! Odbor.

Sokolsko društvo u Slovenjgradu priredilo je društveni prednjački tečaj pod vodstvom prednjačkog zbora. U tečaju su predavali braća: načelnik, prosvetitelj i društveni lekar. Kao rezultat tog tečaja položili su društveni prednjački ispit sa odličnim uspehom sestra Vida Ivančeva i Irena Rebulova, sa povoljnim uspehom braća Višljem Tomat i Frido Vodenik. Ispitnoj je komisiji predsedavao načelnik mariborske sokolske župe br. Mačus. S. K.

Sokolsko društvo v Slovenjgradu je imelo svoj 9. redni občni zbor dne 14. januarja 1928.

Starosta br. dr. V. Železnikar otvoril občni zbor, srčno pozdravi vse navzoče, zlasti zastopnika župnega starešinstva mariborske sokolske župe br. Mačusa. V kratkih besedah poda pregled delovanja društva v preteklem letu, se zahvali vsem ki so pripomogli, da je društvo v l. 1927. tako uspešno delovalo ter prečita poslanico JSS.

Slede poročila društvenih funkcionarjev, iz katerih je razvidno živahno in plodonosno delovanje društva v pretečenem letu.

Poročilo tajnika (br. Sovre). Odbor je imel 12 rednih in 2 izredni seji, na katerih se je rešilo 496 dopisov ter se obravnavale razne zadeve, ki se tičejo društva. Odbor je dosegel da se je naše društvo uvrstilo med manjšinska društva ter je dobil za pokroviteljico br. sokolsko župo v Novem Sa-

du, ki se popolnoma zaveda svoje naloge ter nas prav velikodušno podpira. Izmed društev smo imeli največ stika z društvi koroškega sok. okrožja, ki nam je šlo na roko zlasti o priliki okrožnega zleta v Slovenjgradu. Z vsemi naprednimi društvi v Slovenjgradu smo v prijateljskih stikih. O priliki zadnjih občinskih volitev so nekateri politikanti hoteli unesti v društvo neslogo, kar pa dokazuje le njih nesokolsko pojmovanje in popolno neznanje temeljnih sokolskih načel. Delovanje vseh odsekov je pokazalo, da so se v polni meri zavedali svojih ne vedno lahkih nalog. Vse prireditve so izkazale prav lep moralen pa tudi gmoten uspeh. Vse svoje sile pa moramo zastaviti, da se v prihodnjem letu osamosvojimo ter si postavimo lasten krov. Vsako pravilno in dobrohotno kritiko je odbor prav rad upošteval, odločno pa zavračal vse kritike ki so izvirale iz osebnosti ali pa iz namena zmanjšati ugled društva. Vsak član se mora vselej in povsod zavedati, da sta narodnost in naprednost temeljni točki sokolskega programa in paziti, da iz nesokolskim ponašanjem ne oškoduje društva. Gledati moramo, da privabimo v telovadnico kolikor mogoče mnogo dece in naraščaja da imamo za seboj krepko četo novih bojevnikov, ki bodo nadaljevali in dovršili, kar smo započeli mi. Kljub raznim napadom napreduje naše društvo neprestano in mora napredovati tudi v bodoče.

Poročilo blagajnika (br. Senica). Celokupni promet v letu 1927. je bil Din 97.132, in sicer: dohodki 48.566.95 Din, izdatki 48.565.05 Din, med slednje pa spadajo tudi naložbe za Sokolski dom.

Poročilo načelnika (br. Veljak). Prednjaški zbor ki je štel 7 članov, je imel 12 rednih in 2 izredni seji. Telovadni oddelki so bili sledeči: člani, članice, moški in ženski naraščaj, moška in ženska deca. Telovadilo se je 589 ur s 6644 telovadci. Zbor je imel prednjaško šolo, iz katere sta izšla 2 brata in 2 sestri, ki so položili društveni izpit. Savezni prednjaški izpit je položila 1 sestra. Telovadni akademiji ta bili dve. Junija se je vršil v Slovenjgradu okrožni zlet.

Poročilo matrikarja (br. Sovre). V letu 1927. odpadli 4 člani vežbači narastli za 33, tako je sedaj 89 članov (ic), 137 vežbačev (ic).

Poročilo zdravniškega odseka (br. dr. Železnikar). Društvo ima zdravniško zadovoljiv material, opazovati je bilo le nekaj lahkih obolenj. Vsem so se dala zdravniška navodila.

Poročilo prosvetarja (br. Sovre). Prosvetni odsek je vršil svoje delo: 1. s strokovno knjižnico, ki šteje 143 knjige; 2. s predavanji, ki jih je bilo 15; 3. s kratkimi govori pred vrstami v telovadnici ki jih je bilo 293; 4. s širjenjem sokolskega tiska; Sokolski Glasnik ima že sedaj 21 naročnikov, knjig in brošur je pokupilo članstvo za 1000 Din; 5. s prosvetno šolo vadijskega zbora, katere rezultat je bil društveni prednjaški izpit 2 bratov in 2 sester; 6. s širjenjem napredne leposlovne literature. Vodnikovi družbi je pridobil prosv. odbor 122 članov; 7. z dopisovanjem v sokolske liste in poročanjem v dnevno časopisje.

Denarnega prometa je imel odsek Din 16.268, in sicer Din 8134 dohodkov in ravno toliko izdatkov.

Poročilo gradbenega odseka (br. Tominec). Gradbeni odsek je imel 11 sej Resno se je začelo premotivirati zgradbo Sokolskega doma, ki naj bi se pričel graditi že l. 1928.

Poročilo blagajnika gradb. odseka (br. Senica). Fond za Sokolski dom se je v l. 1927. pomnožil za Din 31.377.65 tako da znaša sedanje čisto premoženje s plačanim stavbiščem vred Din 103.311.81.

Poročilo gospodarja (br. Veljak). Društveni inventar je vreden 16.398 Din, in sicer se je v l. 1927. vrednost povečala vsled raznih nabav za Din 2886.50.

Poročilo mladinskega in socialnega odseka (br. Skaza). Mladinski odsek je priredil otroško maškerado in 2 pešizleta. Soc. odsek je imel priliko intervenirati v 1 slučaju.

Poročilo revizorjev (br. Bebelak). Računi in knjige v redu, predlaga blagajniku in odboru absolutorij. Sprejeto!

Pri volitvah je bil zvoljen odbor, ki se je na l. seji upravnega odbora in na l. seji prednjaškega zbora konstituiral sledeče: starosta br. dr. Železnikar, ki je ob enem predsednik zdravniškega odseka, podstarosta in prosvetar br. Šentjurec načelnik br. Veljak, njegov namestnik br. Mlač, načelnica s Ivančeva, njena namestnica s. Rebulova, tajnik, matrikar in knjižničar br. Sovre njegov pomočnik br. Gregl, blagajnik br. Senica, predsednik gradb. odseka br. Rojnik Ivan, predsednik mladinskega in socialnega odseka br. Skaza, predsednik veselicega odseka br. Kopač, arhivar br. Tominec gospodar br. Rojnik Konrad, namestnika br. Lovce in Sušel, revizorja br. Bebelak in Zupanič, delegat br. Sovre.

Pri slučajnostih izroči br. Mačus pozdrave župnega starešinstva ter pohvali vzorno delovanje društva, ki je eno najboljših v mariborski župi. F. Š.

Iz sokolske župe — Celje.

Glavna skupščina župe bo v nedeljo, 26. februarja ob osmi uri v telovadnici Sokolskega društva v Celju (mestna osnovna šola).

Dnevni red: 1. debata k poročilom funkcionarjev; 2. poročila preglednikov; 3. volitve; 4. samostojni predlogi društev; 5. župne prireditve; 6. slučajnosti.

V smislu sklepa lanskega občnega zbora bodo vsem včlanjenim društvom pravočasno doposlana natisnjena poročila posameznih župnih funkcionarjev kakor tudi prepis zapisknika zadnjega občnega zbora. Društva naj nemudoma sporočijo naslov na letošnjem občnem zboru izvoljenih delegatov, da jim mese župa poslati vabilo na občni zbor.

Predlogi društev morajo biti pri starešinstvu najkasneje 8 dni pred skupščino, sicer o njih ne bo obravnavalo.

Župno starešinstvo.

Dol pri Hrašniku. V četrtek, dne 19. t. m. se je vršil v novi dvorani občni zbor Sokola na Dolu Udeležba je bila polnoštevilna. Br. starosta je v svojem pozdravnem govoru tudi naštel in omenil vse važnejše dogodke na sokolskem polju v tekočem letu. Kot največja pridobitev je zaznamovali dejstvo, da se je vendar posrečilo, da je dobil Sokol svojo dvorano, kjer bo lahko udeleževal svoj delovni program.

Posebno uspešno je deloval v minulem letu tudi prosvetni odsek, ki poseduje lastno knjižnico in prireja gledališke igre.

Stari odbor se je ponovno izvolil. Namesto odstopivšega podstaroste br. Josipa Roša se je izvolil br. Emil Sartorij; delegatom pa br. starosta Vitko Jurko.

Sokolsko društvo v Laškem je imelo dne 14. t. m. v hotelu Savinja svoj redni društveni občni zbor, katerega se je udeležil tudi župni delegat br. Cepin. Zborovanje je otvoril br. starosta dr. Roš, ki je v svojem pozdravnem nagovoru omenjal težkoče, s katerimi se je moralo društvo v preteklem letu boriti, a omenjal tudi svetle točke minulega leta predvsem razvitje društvenega prapora in pa ustanovitev odseka Rimske Toplice.

Sledila so stvarna in izčrpana poročila društvenih funkcionarjev, katerim je zbor z velikim zanimanjem sledil in mestoma živahno aklamiral. Predvsem bodi omenjeno poročilo tajnika odseka Rimske Toplice. V pestrih besedah je oslikan tu boj za procvit mladega stebelca, ki je poglano akoprem vsajeno v nerodovitna tla že žilave korenine. Pripricani smo, da bo iz tega stebelca zraslo mogočno drevo, ker ga goji vrtnar z dušo polno sokolskih idealov.

Pri sledečih volitvah so bili po večini dosedanji društveni funkcionarji ponovno izvoljeni. Le dosedanji brat starosta dr. Roš je izjavil da ponovne izvolitve radi prezaposlenosti žal ne bi mogel več prevzeti. Zbor je vzel njegovo izjavo obzaluje na znanje in izvolil na to z vslikom br. dr. Dominika Drnovška starostom. Ostali odbor je sledeče sestavljen: Podstarosta br. ing. Anton Homan, prosvetar br. Veskoslav Brenko, načelnik br. Ernest Majer, načelnica s. Stana Hafnerjeva, tajnik br. Franc Jenko lags. br. Josip Furlan, matrikar br. Franc Sak, knjižničar br. Juro Kislinger, gospodar br. Stanko Stanič.

Sestava odbora daje polno jamstvo, da bo društvo v ozkem sodelovanju med odborom in brati ter sestrami korakalo strumno naprej po začrtanih smernicah.

Celjski Sokol v l. 1927.

Dasiravno smo ponovno pozvali celokupno naše članstvo da prisostuje društvenemu občnemu zboru, da oni, ki se aktivno ne udeležujejo sokolskega dela, vsaj enkrat na leto pokažejo zanimanje za Celjskega Sokola, so vendar prišli na občni zbor dne 12. I. t. l. po veliki večini le telovadeči člani, zato pa ti v častnem številu nad 100.

Kot zastopnik Celjske Sokolske župe je pozdravil občni zbor br. Smertnik, ki je po daljšem nagovoru izrekel v imenu župe društvu zahvalo in priznanje.

Zborovanje je poteklo povsem mirno. V očigled razveseljivim poročilom posameznih funkcionarjev in ob stvarni kritiki teh poročil od strani članstva je bilo razpoloženje bratov in sester na zboru prav prijetno in živahno. — Bilanca celokupnega društvenega delovanja v minulem letu kaže, da živi v društvu še vedno nekdanji sveži duh in da poseduje Celjski Sokol v svojem aktivnem članstvu vso silo, ki daje po vsej pravici naši tako priljubljeni organizaciji prvo mesto med celjskimi društvi.

Pokrajinski zlet v Ljubljani, na katerem so celjske članice pridobile pri tekmah za Savezno prvenstvo prvo, tretje in četrto mesto, člani pa peto mesto dalje tekma za prvenstvo v celjski župi, kjer so odnesli Celjani prva štiri mesta, naraščajska tekma dne 29. V. t. l., ko so celjski naraščajniki dosegli prvo in tretje mesto, končno pa sijajno uspeli društveni na-

stop v Celju — vse te štiri glavne telovadne prireditve, ki se jih je naše telovadeče članstvo udeležilo, kažejo da ima društvo pravico do obstoja in da je častno izpolnilo svoj glavni smoter: gojitev telovadbe. Vsi ti uspehi so posledica sistematičnega dela društvenega vadijskega zbora, ki šteje lepo število 17 članov, ki so vršili dan za dnevno težko in požrtvovalno delo pod vodstvom našega neprecenljivega br. načelnika Poljšaka in pridne, vedno prijazne načelnice s. Grudnove. — Kdor pozna sokolsko delo, posebno še v telovadnici, ve, da mora biti človek, ki to delo opravlja, idealist, in da ga le ideali vzdržijo neomajnega in potrpežljivega pri njegovem sokolskem udeleževanju.

Število telovadečih, skupno 475, nam je priča, kako radi se zbirajo naši bratje in naše sestre, bratci in sestriče v sokolskem hramu — v telovadnici. Starejše brate še pogrešamo in bo treba v novem poslovnem letu zopet poizkusiti zbrati stare kosti v telovadnici.

Društvo je poslalo v Savezni vadijski tečaj eno članico in enega člana, v tečaj za vrhunško telovadbo tri člane in v župni tečaj v Zagrebu tri članice. Vsi ti bratje in te sestre so končali tečaje uspešno. Društvo že uživa sadove teh tečajev.

Telovadci in telovadke niso posejali telovadnih prireditev le sosednjih bratskih društev, temveč so hoteli tudi večkrat oddaljenim društvom na pomoč. Nastopili so z vzorno vrsto tudi pri telovadbi našega manjšinskega društva v Mežici. Tako je društvo bratskim organizacijam tudi dejansko pomagalo, ne le z navdušeno besedo.

Sokolski praznik smo nameravali proslaviti z običajno slavnostno akademijo, ki jo je pa moralo društvo zaradi nedostajanja primerne lokalnosti za nastop opustiti. Praznovali smo l. XII. interno v telovadnici.

Poleg telovadbe je skrbelo društvo v zmislu sokolskega programa tudi za sokolsko prosveto. Več predavanj in tedenski nagovori v telovadnici so bili delo društvenega prosvetarja, knjižničarja pa je pomnožil društveno knjižnico, ki šteje sedaj že 308 knjig strokovne, sokolsko-idejne in leposlovne vsebine, ki si jih predvsem telovadeče članstvo pridno izposojuje.

Kakor je to pri skoro vsch društvih tako je moral prirediti tudi naš Sokol zabave, in to predvsem zaradi društvene blagajne in pa tudi zato, da nudi članstvu in prijateljem Sokolstva tu in tam kakšno brezskrbno, veselo urico. Tradicionalna sokolska maškerada na pustno nedeljo in vsakoletni sokolski Silvestrov večer sta gotovo vsem obiskovalcem v prijetnem spominu. Minulo poslovno dobo je priredil Celjski Sokol tudi Miklavžev večer, na katerem je obdaril ubožno sokolsko dečo in naraščaj. Ta večer gotovo postane tretja običajna sokolska prireditve.

Ob priliki župnega naraščajskega zleta v Celju je izročilo društvo svojemu naraščaju prapor, pod katerim se bodo odslej zbirale vse bodoče sokolske generacije našega mesta. Celjski Sokol je štel v preteklem letu skupno 685 pripadnikov, znamenovati je od lanskega leta majhen padeč članstva ki pa gre v glavnem na račun zaradi neplačanja članarine črtanih članov.

Finančno stanje društva je precej ugodno. Denarni promet je dosegel vsoto 140.296 Din 07 p, ob zaključku blagajne znaša gotovina 6.790.20 Din. Denar, ki se je natekel iz članarje, društvenih prireditev in podpor sokolskih mecenov, se je v glavnem uporabil za nabavo novega in za popravilo starega telovadnega orodja, za udeležbo obveznih telovadnih prireditev in za udeležence telovadnih tečajev. Silno razveseljiva je pa vest našega vzornega blagajnika br. Staniča da je fond za Sokolski dom v mestu Celje narastel na Din 45.267.32.

Upravičeno se lahko veselimo uspehov, toda zadovoljiti se ne moremo z njimi. Naša pot je še dolga, dolga in nihče izmed nas ne ve, kje se neha. — Doseženi uspehi nas ne smejo zadovoljiti, zato si moramo želiti vedno več in več in tako priti bližje cilju.

Marsičesa še nismo storili v preteklem poslovnem letu. Naš sokolski tisk se mora razširiti posebno sedaj, ko izhaja naš Sokolski Glasnik v obliki časopisa in v pomnoženi nakladi, za manjšinsko vprašanje (oziroma pravilno zoper identitizem) se je storilo premalo. — Treba bo pomnožiti tudi našo organizacijo in obrniti še večjo pažnjo našemu naraščaju, tudi bo treba uvesti periodične družabne sestanke članstva, ki bodo dali našemu bratstvu jasnejši izraz in poglobili čut enakosti in solidarnosti.

Resnici na žalost je treba na tem mestu ugotoviti, da društveni zdravniški odsek tudi v minulem letu ni izpolnil svojih nalog in da se društvu doslej ni posrečilo dobiti med celjskimi zdravniki enega brata, ki bi imel zmisel in veselje — saj časa se najde — prevzeti v bodoči poslovni dobi mesto predsednika društvenega zdravniškega odseka.

Na občnem zboru smo obravnavali na željo nekaterih članov vpraša-

nje eventualne prodaje Sokolskega doma v Gaberju. Zbor se je po kratki debati izrekel soglasno zoper prodajo doma. V Gaberju postajajo z vsakim letom razmere v nacionalnem oziru žalostnejše. Z ozirom na to ugotovitve se naroči vaditeljskemu zboru in upravni odboru, naj storijo vse, da se v kratkem izroči telovadnica v Sokolskem domu v Gaberju svojemu namenu in se prične takoj s telovadbo, predvsem z naraščajsko. Obrniti je vso skrb tudi sokolskemu prosvetnemu delu v Gaberju. — Sprožila se je na zboru tudi debata o našem delu v pogledu vseslovenskega vprašanja. Sklenili smo sestaviti anketo, ki bo izdelala konkretne predloge za to delovanje.

Pri volitvah so se izvolili v novi odbor deloma stari, deloma bivši odborniki, deloma so vstopili vanj bratje, ki lani niso bili v odboru.

Odbor bo imel pod vodstvom zaslužnega in priljubljenega staroste br. dr. Hrašovca v novem poslovnem letu z ozirom na storjene sklepe mnogo dela. Vrhutega se bo treba pripraviti za polet v carsko Skopljec in se bo moralo v kratkem pričeti s pripravami za jubilejsko proslavo naše ljube in sedaj tako žalostne Jugoslavije.

Na delo, bratje in sestre! Podajmo si roke! Ne čaka nas ne slava ne materialna korist, imeli pa bomo notranje zadoščenje, da smo storili vsaj nekaj za domovino in za človeštvo. To zadoščenje je vredno več kot vse svetno blago! Zdravo! Dr. Mejak.

Iz Šumadijske sokolske župe.

Kragujevac, 17. januara 1928. — Godišnje skupštine, na kojima ima da se pregleda šta je u toku prošle godine urađeno i da se napravi plan za ono što će se u idućoj godini uraditi, kod društava Šumadijske sokolske župe već su pri kraju. Veći broj društava već je obavio svoje poslove na godišnjim skupštinama. I gotovo na svima konstatovana je ista teškoća: nemanje dovoljnog broja stručnih tehničkih funkcionera i nedostatak u sokolarnama. Ali, za utehu, ovo prvo se postepeno popravlja. Iako projektovani župski tečaj nije mogao biti održan, neka društva su održala svoje društvene tečajeve. Pa i druga teškoća — nemanje sokolara — postepeno će se ukloniti. Nekoliko društava već ima svoje dobre

i stalne vežbaonice, neka su projektovala gradnja i gotovo sva su koja kako i privremeno rešila pitanja mesta vežbanja i vaspitanja svojih članova.

Nedavno se u Šumad. sokol. župi prijavila dva društva. Krajem 1927 osnovano je sokolsko društvo u Aleksandrovcu, jednom malom mestu Kruševačke oblasti. Društvo je već učlanjeno u župi i JSS. Iako je mesto malo, iako će imati dosta teškoća, koje neminovno prate zasnivanje svakog društva, u malom mestu naročito, ipak po dosadanjem radu imamo vere da će naša braća i sestre iz Aleksandrovcu prebroditi sve prepreke, savladati sve teškoće i stati u red vrednih i preduzimljivih društava u ovoj župi.

Početkom ove 1928 godine osnovano je Sokolsko društvo u Svilajencu. U tom mestu bilo je ranije sokolskog rada. Ali je društvo moralo, zbog izvesnih teškoća privremeno da obustavi rad i da se izbriše iz članstva u JSS. — Na skupštini koja je održana u Svilajencu 15. januara 1928. društvo je ponovo osnovano. I sudeći po ličnim stima koje čine novu upravu, po odusjevljenju koje pokazuju članovi, po žrtvama koje su voljni da čine, po uspehu koji su u broju članstva za

kratko vreme postigli, verujemo, da je uspeh novog društva apsolutno osiguran. Zupa je odlučila, da ovo društvo predloži JSS za učlanjenje.

Glavna redovna skupština Šumad. župe održaće se u Jagodini, 5. februara o. g. Pored redovnih poslova, na ovoj skupštini će se naročito govoriti o trijma stvarima: o sletu u Skoplju, toj prvoj velikoj sokolskoj manifestaciji na našem Jugu; o članskim utakmicama; i o zajedničkom letovanju svega članstva i naraštaja u župi. Sve tri stvari su vrlo važne i izgleda, neobično interesuju sva naša društva. M. A. P.

Kragujevac, 19. januara. — Danas je društvo u Kragujevcu održalo svoju redovnu godišnju skupštinu.

U dvorani Sokolskog Doma, u 9 sati, skupštinu je otvorio starešina br. Đura Brzaković, pozdravio članove i članice, istakao glavne trenutke iz prošlogodišnjeg rada i naglasio potrebe, koje nas čekaju u budućoj godini.

Br. Milan Krestić, izaslanik Šumad. Sokolske župe pročitao je poslanicu JSS i pozdrav župe. I Savezno i župsko starešinstvo pozdravljeni su toplim: »Živeli!»

Potom su pročitani izveštaji upravnog odbora, načelnika, prosvetara,

ekonoma, blagajnika domaćina i revizora računara. — Prva reč u izveštaju upravnog odbora posvećena je uspomeni velikog nacionalnog radnika pok. br. Mihaila Kovačevića i uspomeni druge braće i sestara, koji su preminuli u prošloj godini. Podučeno je kolike su zasluge pok. br. Kovačevića za sokolstvo uopšte i za ovo društvo napose. Jer je on bio ne samo vredan starešina, koji je društvu dao čvrste temelje, nego je pomagao i osnivanje društava u drugim okolnim mestima još dok nije bila formirana župa. Prisutni su ustajanjem i uzvicima: »Slava im!» odali poštu pok. br. Kovačeviću i ostaloj preminuloj braći i sestrama.

Zatim se u izveštaju upravnog odbora pregleda ceo rad u toku prošle godine, rad oko sleta, širenje sokolske ideje, veza sa okolinom, uticaj u mestu. — Br. načelnik je dao iscrpan izveštaj o tehničkom radu u društvu; brat prosvetar o predavanjima i vaspitnim priredbama o priređivanju društvenog tečaja; br. domaćin o stanju u Sokolskom Domu i o tome šta bi trebalo prepraviti, popraviti i dograditi, br. ekonom o stanju sprava i nabavkama; br. čitaoničar o stanju čitaonice, o sokolskim publikacijama koje su primane i o tome šta bi trebalo još

nabaviti; br. blagajnik iznosi finansijsko stanje društva. Revizori računara konstatovali su, da je sve ispravno.

Celokupan rad je jednoglasno odobren i izveštaji primljeni bez diskusije.

Izabrana je gotovo cela stara uprava, sa malim izmenama i dopunama. Za starešinu je izabran br. Đura Brzaković, podstarešina br. Steva Jovanović, načelnik br. Josif Prohaska, načelnica sestra Slavka Vučković, prosvetar br. Dragutin Dimitrijević. Izabran je još potreban broj odbornika, među kojima skoro svi dosadnji odbornici i nekoliko novih i odanih prijatelja Sokolstva, zatim članovi prosvetno-kulturne sekcije i revizori računara.

I pošto su iscrpili i ostale tačke dnevnog reda — izbor delegata za župsku skupštinu, određivanje uloga, i pošto su rešeni izvesni predlozi — starešina Brzaković je zaključio skupštinu i još jednom naglasio poslove i dužnosti koji očekuju članove u novoj godini. Ako je rad — koji je danas odobren — bio dobar, zasluga je ne samo uprave, nego svih članova; ako se hoće da i buduću rad bude dobar, treba da rade ne samo članovi izabrani danas u razne odbore, nego i svi ostali. M. A. P.

Preporučamo tvrtke, koje oglašuju u Sok. Glasniku!

Najstarejša vrtlarinja in cvetličarna
KORSIKA * LJUBLJANA
 Bleiweisova c. — Aleksandrova c.
 ima v zalogi vedno sveže rezano cvetje in cvetje v lončkih ter izvršuje vence, šopke in aranžmane po najnižji ceni in najfinejši obliki.
Bratska sokolska društva imajo 10% popusta.
 Telefon št. 2.341. Telefon št. 2.341.

DROGERIJA »ADRIJA«
 MR. PH. S. BORČIČ
 LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1.
 Priporoča sokolskim društvom magnezijo in kolofo-nijo v kosih, pravo jelovo esenco za razkuženje zraka in tozadevne brizgalne po zmernih cenah. Dalje bandaže, desinfekcijska sredstva in vse druge potrebščine za domače lekarnice.

Semena
 za vrtove in polja nudi
SEVER & KOMP.
 LJUBLJANA
 Cenik na zahtevo!

ALOJZ FUCHS - JUVELIR
 LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA UL. 6
 priporoča bogato zalogo zlatnine, ur in srebrnine. Popravila v lastni delavnici točno in solidno.

Gröbming - Lesica - Mole:
Srbskohrvatsko-slovenski slovar
 Besedni zaklad tega slovarja vsebuje na 432 straneh vse izraze iz vseh knjig, ki so v rabi na naših tleh, poleg tega pa vse izraze iz vsakdanjega življenja za dom in urade, v kolikor so različni od slovenski.
 Slovar je opremljen z akcenti, kar je neprecenljive vrednosti za šolo, ker brez akcentov ni mogoče srbohrvaščine pravilno izgovarjati. V slovarju je upoštevana ijevkaščina in ekavščina, tako da ne pride človek v zadrego ne pri čitanju brvaških, ne srbskih knjig.
 Ker je naklada slovarja mala in ker bo zato v nekoliko tednih knjiga razprodana, je v Vašem interesu, da slovar čimprej naročite.
 Naročila sprejema
Učiteljska knjigarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6
 Cena 50 Din. Pri skupnem naročilu (najmanj 10 izvodov) cena 45 Din.
 V delu je: Slovensko-srbohrvatski slovar

MALI OGLASI
 Sokolom sadjarjem priporočamo iz lastne založbe bogato ilustrirano knjigo: Belle, Sadjarstvo. Vez. Din 64.—. Učiteljska knjigarna v Ljubljani.
 Knjigovodja — bilancist z znanjem slovenščine, srbohrvaščine, nemščine in italijanščine, z večletno prakso v upravi veleposetev z lesno industrij — prednjak z župnim izpitom, išče primerne službe. Ponudbe pod "K. B. P." na upravo "Sokolskega Glasnika".

Ivan Bitenc
 izdelovalec čolnov
 LJUBLJANA
 Streliška ulica št. 24

M. TIČAR
 LJUBLJANA
 veletrgovina s papirjem in pisarniški potrebščinami na malo na veliko
 priporoča cenj. društvom svojo bogato zalogo najrazličnejših karnevalskih predmetov kakor: konfeti, serpentine, guirlande, kotiljone, krep-papir etc., po najnižjih konkurenčnih cenah!
Zahtevajte ponudbe!

MILKO KRAPEŽ - URAR
 LJUBLJANA, JURČIČEV TRG 3
 se priporoča
vsem bratom in sestram.

Stara renomirana tvrdka
M. URBAS
 LJUBLJANA, Slomškova ul. 13 (poleg mestne elektrarne)
 Izdelovanje pristnih kranjskih klobas
 Razpošilja od 5 kg naprej v vsaki množini po najnižji ceni

Pristni tirolski loden za turisti, smučarje, lovce itd., itd.
FRANJO MAJER MARIBOR
 GLAVNI TRG 9

Za sokolske mladinske knjižnice!
 Priporočamo sokolskim mladinskim knjižnicam znamenito ilustrirano knjigo pravljic z Jutrovega "Tisoč in ena noč". Poslovenil Andrej Rape. Vezana Din 28.—. Naročila na Učiteljsko knjigarno v Ljubljani.
 Prosvetnim odborom.
 Pri izpopolnjevanju društvenih knjižnic se poslužujte cenikov, ki jih dobite brezplačno v Učiteljski knjigarni v Ljubljani, Frančiškanska 6.
 Iz naše preteklosti.
 Sokolskim mladinskim knjižnicam priporočamo dve povesti iz naše davne preteklosti, in sicer: Šilih, Nekoč je bilo jezero. Vez. Din 24.—; Waštetova, Mejši. Vezana Din 24.—. Naročila izvršuje Učiteljska knjigarna v Ljubljani.

Galerija naših mož
 naj krasih stanovanj, društvene prostore in dvorane!
 1. Trubar 7. Jurčič 13. Jenko
 2. Vodnik 8. Gregorčič 14. Cankar
 3. Slomšek 9. Aškerc 15. Gangl
 4. Prešeren 10. Tavčar 16. Parma
 5. Levstik 11. Levce 17. Župančič
 6. Stritar 12. Erjavec
 Velikost: 61·5 x 47·5 cm Slika à 10 Din
 Naročila izvršuje založništvo:
Učiteljska knjigarna v Ljubljani,
 FRANČIŠKANSKA ULICA 6

Sokolom, Sokolicam in sokolskim knjižnicam
 priporočamo v nakup:
 Jedrlinič: Kratka srpska ili hrvatska slovnica. I. del. Broš. Din 5—
 Jedrlinič: Kratka srpska ili hrvatska slovnica. II. del. Broš. Din 6—
 Jedrlinič: Kratki pregled hrvatske i srpske književnosti. Broš. Din 10—
 Mencej: Kratka srbska gramatika in čitanka. Broš. Din 5—
 Petrović: Srpski pravopis. Broš. Din 6—
 Prohaska: Pregled savremene hrvatsko-srpske književnosti. Broš. Din 44—
 Vlahov: Historija češkoslovaške književnosti. Broš. Din 22—

Jezičkoslovoem!
 Priporočamo iz lastne založbe znamenito delo: Univ. prof. dr. Ramovš, Historična gramatika slovenskega jezika. Broš. Din 260.—. Plačilo tudi v obrokih po dogovoru. Naročila izvršuje založništvo: Učiteljska knjigarna v Ljubljani.
 Za francoski jezik.
 Vsem, ki se zanimajo za francosčino, priporočamo iz svoje založbe: Brežnik, Francosko-slovensko-nemška konverzacija. V platno vez. Din 35.—. Naročila izvršuje založništvo: Učiteljska knjigarna v Ljubljani.

se priporoča vsem Sokolom. Domača kuhinja, točna potrežba

NAROČILA SPREJEMA IN IZVRŠUJE UČITELJSKA KNJIGARNA v Ljubljani

Skoraj v vseh ljubljanskih trgovinah kupite lahko raznovrstno blago (izvzemši živila)
brez gotovine na ugodne obroke
 ako se poprej obrnete na KREDITNO ZADRUGO DE-TAJLNIH TRGOVCEV V LJUBLJANI, Šelenburgova ul. 7, I. nadstr. Pojasnila in prospekti radevolje na razpolago

Sokolskim mladinskim knjižnicam
 priporočamo
 mladinsko izdajo slovenskih klasikov:
 Erjavec-Flere: Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 40.—.
 Erjavec-Flere: Fran Levstik, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 26.—.
 Erjavec-Flere: Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 38.—.
 Erjavec-Flere: Josip Stritar, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 46.—.
 Erjavec-Flere: Simon Jenko, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 28.—.
 Erjavec-Flere: A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 40.—.
 Erjavec-Flere: J. Kernik, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 46.—.
 Erjavec-Flere: Starejše slovenske pisateljice. Vez. Din 80.—.
 Pri direktnih naročilih celotne zbirke sokolskim društvom 25% popusta. — Pri naročilih se sklicujte na ta oglas!
Učiteljska knjigarna v Ljubljani
 Frančiškanska ulica šte. 6.

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREBŠČIN
BRANKO PALČIČ
 ZAGREB, KUKOVIČEVA UL. ŠT. 13
 Glavni dobavitelj Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.
 Brzojavni naslov: Trikotaža Zagreb.
 Izdelujem točno po predpisu JSS vse vrste sokolskih potrebščin za javni in izletni nastop članov, članic, naraščaja in dece. Prevzemam v izdelavo vsakovrstne trikotaže za lastni in tuji račun. Dalje se priporočam bratom za izvršitev najmodernejših civilnih oblek, ki jih izdelujem po naj-novejšem kroju v lastni delavnici.

Restavracija NOVI SVET LJUBLJANA
 Gosposvetska c. 14

ZAHTIJEVAJTE POSVUDA: BATTLEAXE JAMAICA RUM

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. ★ SUŠAK

Inte/urbani telefoni: broj 2-36 i 2-37

Brzjavi: JADROPLOV

sa svojih 60 parobroda podržava službu na 47 redovnih pruga, uzduž cijele domaće obale, Albanije, Grčke i Turske do Smirne, u vezi sa Rijekom, Trstom i Venecijom. — Sva točna kretanja parobroda razabiru se iz plovidbenog reda, kojega društvo šalje na zahtev badava. — Društvo ima u Sušaku vlastiti odpremni ured (Speditions bureau).

Vsem sokolskim društvom priporočamo neogibno potrebno knjigo

Prva pomoč

Spisal dr. M. Rus

mestni fizik ljubljanski

Cena broširani knjigi s 40 slikami Din 32

Naročila sprejema

Učiteljska knjigarna v Ljubljani

TVORNICA

„DISKOBOLOS“

STANE VIDMAR nasl. AVGUST KOZMAN

LJUBLJANA, Sv. PETRA C. 75

Vhod Vidovdanska
cesta šte. 22 — 24

Telefon št. 2890

PRVA JUGOSLOVANSKA TVORNICA

telovadnega, sportnega in gasilnega orodja in potrebščin. Zimsko-sportne potrebščine. Lestve vseh vrst.

Specijalna trgovina sportnih potrebščin: Tavčarjeva ulica šte. 1

Mladinski sokolski odrom in

pevskim zborom

priporočamo iz lastne založbe:

Adamič: Mladinske pesmi. Enoglasni zbori in samospjevi s spremljevanjem klavirja Din 40.—

Gregoričeva: Otroški oder. 12 igrice za mladino otroških vrteev in osnovnih šol. Broš. Din 8.—

Juvánc: Oba junaka. Din 4.—

Marolt: „Bože pravde“ in „Lepa naša domovina“. Dvoglasno s spremljevanjem harmonija. Din 1:50—

Marolt: Narodne himne in druge domorodne pesmi. Dvoglasno za mladino. Din 3.—

Šolski oder: I. zv. Korban: Povodni mož, igrice za mladino v 3 dejanjih in Fr. L.: Božična pravljica v treh slikah. Din 6.—, napevi Din 4.—. — II. zv. Tiran: Čudežne gosli, dramatična pripovedka v 3 dej. in Medved: Vino ali voda? dramatični prizor. Din 6.—. — III. zv. Lah: Miklavž prihaja. Trije prizori. Din 6.—. Glasbene točke Din 4.—.

Žirovnik: Narodne pesmi za mladino. I, II. in III. zvezek a Din 3.—.

Direktna naročila sprejema založništvo:

Učiteljska knjigarna v Ljubljani.

Obmejni kolek

ima v zalogi Jugoslovanski Sokol. Savez Vsak komad 50 p. Pri večjih naročilih 25% pop. v korist bratskim društvom in župam. Naročila sprejema in jih ob naprejšnjem plačilu izvršuje Pisarna JSS, Ljubljana, Narodni dom

UČITELJSKA TISKARNA

V LJUBLJANI, FRANČISKANSKA ULICA
TELEFON ŠT. 2312. RAČUN POSTNE HRANILNICE ŠT. 10.1761

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV, ZALOŽBA IN UPRAVA „SOKOLIČA“ IN „NAŠE RADOSTI“.

UČITELJSKA KNJIGARNA

V LJUBLJANI, FRANČISKANSKA ULICA

prodaja znanstvene, strokovne, leno. lovne, pripovedne in mladinske knjige kakor tudi knjige za osnovne, srednje in obrtne šole ter ima v zalogi vsakovrstni papir, pisalni, risalni in šolski pribor in učila kakor tudi umetne in pokrajinske razglednice v največji izbiri.

Otvoritev trgovine.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril poleg že obstoječe mesnice na Rimski cesti šte. 21

trgovino z mesnimi izdelki (delikatesami)

ter se cenj. odjemalcem najtopeje priporočam. Zagotavljam točno postrežbo, vedno sveže blago in zmerne cene.

JOŠIP MARČAN

MESAR IN PREKAJEVALEC

LJUBLJANA - RIMSKA CESTA ŠTEV. 21

Sokolskim mladinskim knjižnicam

priporočamo iz lastne založbe narodno blago v besedi, pesmi in podobi.

Erjavec: Srbske narodne pripovedke. Vez. Din 22.—

Flere: Babica pripoveduje. Vez. Din 10.—

Flere: Pripovedne slovenske narodne pesmi. Vez. Din 24.—

Gaspri-Košir: Sijaj, sijaj, solncece! (Koroške narodne.) Vez. Din 8.—

Komanova: Narodne pravljice in legende. Vez. Din 16.—

Krasnohorska: Pripovedka o vetru. Vez. Din 20.—

Lah: Češke pravljice. Vez. Din 12.—

Möderdorfer: Narodne pripovedke iz Meziške doline. Vez. Din 24.—

Račić: Belokranjske narodne otroške pesmi. Vez. Din 8.—

Naročila izvršuje
Učiteljska knjigarna v Ljubljani.

Pri direktnem naročilu celotne zbirke 25% popusta. Sklicujte se na to oglaš!

Sukno za sokolske kroje, rouge za krošnje, modri ševiot za krila, platno za bluze prodaja najugodnejše tvrdika

J. GROBELNIK, LJUBLJANA

SOKOLIČ

LIST
JUGOSLOVENSKEGA
SOKOLSKEGA
NARAŠČAJA

Izhaja mesečno. - Letna naročnina 18 Din

NAŠA RADOST

LIST JUGOSLOVENSKE
SOKOLSKE DECE

Izhaja mesečno. - Letna naročnina 8 Din

UPRAVA
v UČITELJSKI TISKARNI
Ljubljana
Frančiškanska ulica št. 6

Priporoča se CENTRAL KAVARNA MARIBOR

Lastnik
Lojze Strehar

TVORNICA ČEPOVA JELIČIN & KOMP., Ljubljana

ФАБРИКА ЗАПУШАЧА

CELJSKA POSOJILNICA, d. d.

V CELJU

V LASTNI PALAČI „NARODNI DOM“

STANJE GLAVNICE IN REZERV NAD 8,000.000 DIN
STANJE HRANILNIH VLOG NAD 65,000.000 DIN

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi zanje najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse bančne, kreditne in posojilne posle. — Kupuje in prodaja devize in valute. —

PODRUŽNICA V MARIBORU IN ŠOŠTANJU

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv, družba z o. z.

Centrala v Ljubljani Lastnik Franjo Medić

Tvornice: Ljubljana-Medvode

Podružnice in skladišča: Maribor — Novi Sad

Lastni domači proizvodi:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov, emajlno-lakastih in oljnatih barv. Kemično čiste in kemično olepšane, kakor tudi navadne prstene barve vseh vrst in barvni tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke „MERAKL“ za obrt, trgovino in industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo.

CENE UMERJENE. TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.